

Gorenjske

Izdaja: Gorenjska tisk / Uredja: Uredniški odbor / Odgovorni urednik: Svetko Beznik Tel. uredništva 476 — uprave 476 Potočni račun pri Komunalni banici Kranj št. 61-KB-1-2-136 / Izhaja v ponedeljek in petek / Narodina: letna 600, pollet. 300, mesečna 50 din.

KRANJ, 5. OKTOBAR 1956
LETO IX. — ST. 79
DIN 10.—

Zbor slovenskih gostincev na Bledu

Analiza letošnjega turizma in predlogi za prihodnje leto

S svečano otvoritvijo v torek zvečer se je v prostorih Kazine na Bledu začel 4. zbor gostincev Slovenije, na katerem se je zbralo 857 delegatov, predstavnikov okrajnih gostinskeh zbornic ter turističnih društev iz vseh krajev Slovenije. Med številnimi povabljenimi so bili tudi predsednik Zveze gostinskih zbornic FLRJ tov. Krsto Filipovič, član Izvršnega sveta Ljudske skupščine LRS Julij Beltram, predsednik Gostinske zbornice LRS Stane Renko, predsednik Republiškega odbora sindikata trgovskih, gostinskih ter turističnih delavcev Slovenije Albin Kovač, predsednik ObLO Bled Jože Kapus, zastopniki zveznih in republiških sekretarijatov ter centralnega in republiških odborov sindikatov trgovskih, gostinskih in turističnih delavcev iz drugih republik.

Po svečani otvoritvi sta moški pevski zbor in folklorna skupina turističnega društva z Bleda priredila gostom kratki kulturni program.

V sredo zjutraj pa je začel 4. gorski turistični zbor Slovenije s svojim delom. Zelo izčrpno poročilo o uspehih oziroma neuspehih ter posankljivosti letošnje turistične sezone je podal podpredsednik Republiškega odbora sindikata trgovskih, gostinskih in turističnih delavcev Slovenije tov. Boris Matajec.

V poročilu je bilo poudarjeno, da ključ temu, da so bili pozno objavljeni elementi letošnjega družbenega plana in s tem v zvezi določanje cen ter njihovo objavljanje v inozemstvu, nasi izgledi za letošnjo sezono niso bili mnogo slabši. Seveda je bilo računati z določenim izpadom predvsem doleta, deviz, saj je predsezona povsem odpadla. Sezona pa bi ta izpad zlasti v Sloveniji lahko nadoknila, če ne bi bila prizadeta z uvedbo karantene v koprskem okraju. Pri nas na Gorenjskem pa je zlasti še ponagajalo vreme, saj je bilo na Bledu v maju

10. v juniju 22 in v juliju 15 deževnih dni. Podobno je bilo tudi v Bohinju, Kranjski gori, na Jezerskem ter v Zgornji Savinjski dolini.

Ob upoštevanju vsega tega, kar je vplivalo na razvoj turistične sezone ni cudno, če smo letos imeli do 31. julija 12% manj domačih in 30% inozemskih gostov kot v istem razdobju lanskega leta.

POMANJKLJIVOSTI V TURISTIČNI ZAKONODAJI

Nekateri pomanjkljivosti pa so tudi v turistični zakonodaji. Razen zakona o turističnem šotorjenju ter odloka o turistični taksi nimamo v Sloveniji nobenega predpisa, ki bi urejal turistično dejavnost in dal turizmu pravo vlogo v našem gospodarstvu. Predvsem pogrešamo predpis o določitvi območij turističnih krajev, s katerimi naj bi se določilo, kakšen mora biti kraj oziroma mesto, s katerim naj bi se določilo, kakšne odlike mora le-ta imeti, da ga lahko proglašamo za turističnega. Le tako se bo razjasnilo, kateri kraji so pri nas res turistični, pristojni organi pa bi imeli jasnejšo sliko, kam in kako smotorno vlagati investicije v turizem. Pomanjkljivi in neonoten so tudi lokalni predpisi o oddajanju zasebnih turističnih sob, medtem ko še sploh nismo predpis o turističnih vodnikih, ki bi ga lahko sprejeli posamezni ljudski odbori. Nedvomno bi bilo potrebno, da bi izdali take odloke vsaj večji turistični kraji in mesta na Gorenjskem.

Kar zadeva turistično šotorjenje, lahko ugotovimo, da zakona niso pov sod enako uresničevali. Še vedno so bili primeri divjega campiranja, čeprav imamo sedaj že dovolj urejenih camping prostorov. V prihodnje bodo morali zlasti občinski ljudski odbori ter turistična društva posvetiti temu problemu več pozornosti, saj divje campiranje povzroča škodo, razen tege pa omogoča, da se izletniki izognijo plačevanju turističnih tak.

MNENJA IN PREDLOGI

V razpravi je sodelovalo precej delegatov, ki so načeli vrsto perečih problemov našega gostinstva in turiz-

ma, mestoma pa je razprava zašla v obravnavo manj pomembnih stvari. Nekateri diskutanti so omenjali vprašanje kadrov v gostinstvu. Ugotovljeno je bilo, da gostinska šola v Ljubljani sicer vzgaja solidne gostinske kadre, ki pa se potem v podjetju ne uveljavijo kot bi bilo želeti. Poudarjeno je bilo, da bi moral zlasti mlad izšolan gostinski kader v znatno večji meri vplivati na starejše gostinske delavce, ki so v določeni meri še vedno obremenjeni s starimi navadami in prijemi. Med mladim gostinskim kadrom pa še ni dovolj razvit pravi odnos do dela. Na tem področju čaka zlasti sindikalne podružnice gostinskih podjetij in turističnih ustanov še veliko političnega dela.

Problem, o katerem je bilo povedano precej besed, je tudi naša turistična propaganda. Iz poročila je bilo razvidno, da smo sicer v letošnjem letu izdali v Sloveniji 35 turistično-propagandnih letakov, brošur itd., kar pa je v sodobnem turizmu, kjer je propaganda eden izmed bistvenih stvari, še vse premalo. Ugotovljeno je bilo, da je treba za prihodnjo turistično sezono veliko več načrtnosti in iznajdljivosti pri izdajanju turističnih propagandnih publikacij. Ovirna je sicer precejšnje pomanjkanje finančnih sredstev za to vrsto propagandne dejavnosti, vendar je bilo na zboru poudarjeno, da je treba pač sredstva kjer koli že najti.

K besedi se je oglasil tudi predsednik Zveze gostinskih zbornic FLRJ Krsto Filipovič, ki je predvsem poudaril, da je Zvezni izvršni svet po-

(Nadaljevanje na 2. strani)



SPRETNOST

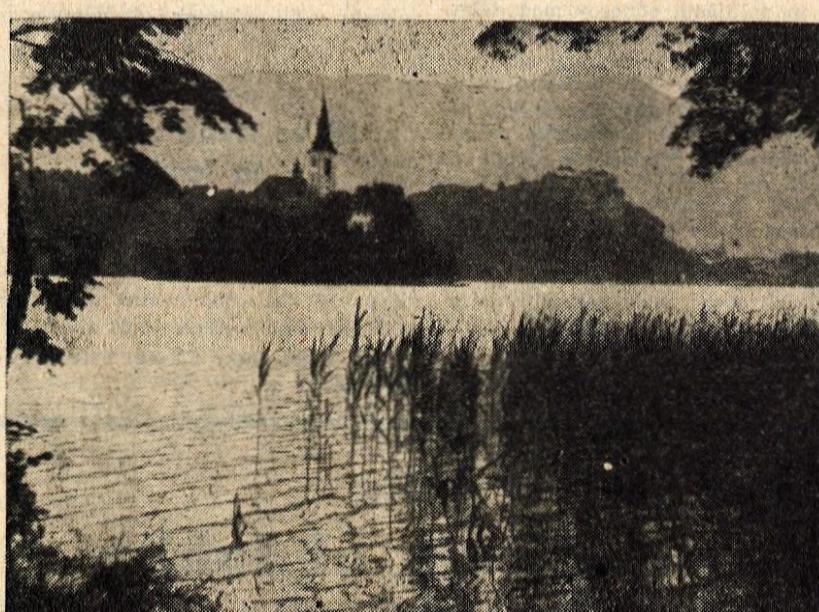
V tekmovanju v pogrnikih, ki je bilo v sredo popoldne v blejskem hotelu Toplice, je zasedla prvo mesto ekipa Gostinske zbornice iz Ljubljane s 15,55 točk, drugo mesto ekipa Gostinske šole, medtem ko se je na tretje mesto uveljavila ekipa Gostinske zbornice iz Kranja s 14,95 točkami.

S seje hotelske sekcije Okrajne gostinske zbornice

Ne tako kot letos

Penzionske cene gostinskih uslug za prihodnje leto bodo znane že te dni

V torek popoldne je bil v hotelu nega sekretariata za blagovni promet, »Toplice« na Bledu sestanek hotelske sekcije Okrajne gostinske zbornice Kranj, katerega je vodil predsednik gostinske zbornice tov. Anton Kunčič. Razprava na tem sestanku je bila osredotočena na določanje cen gostinskih uslug za prihodnjo turistično sezono. Kot podlaga za razpravo je služilo posebno pismo Zveznega držav-



Bled — letoviško središče Slovenije

Mati, ali hočeš imeti zdravega otroka?

Teden otroka je. Ravno ta teden pa vorojni otroci. Kje naj iščemo vzrok, nas še posebno opozarja na to, da je še ne pri tem, da noseča žena ni dovolj ali pa sploh ni posečala posvetovalnice za noseče žene. Zene, zavarmamice je, da je njen otrok zdrav in lepo razvit, toda sama mati bo težko pripravila svojega otroka do začelitev zdravstvene višine, zato naj hodi v posvetovalnice, ki so raztresene po vsem okraju. Zakaj so ustanovljene posvetovalnice? Za koga pa naj bodo, če ne za bodočo mamico in za njenega otroka.

Kaj nas je napotilo k temu, da Vam priporočamo, da čim pogosteje zahajate same kot zdrave žene v dispanzer za žene? Silno važnost polagamo na to, da se pravofašno oglasite v času nosečnosti in to vsaj v četrtem mesecu, ker je le v tem času možno preprečiti vse eventuelne nepravilnosti pri Vašem plodu. Mamice, umrjivost Vaših otročičkov je velika, ali si lahko mislite, da je v našem kranjskem okraju 6,40%. In glavni vzrok tega velikega procenta so mrt-

tezi, ona je socialno zdravstvena delavka, ona želi delati na svojem terenu uspešno in v voljo, toda potrebuje samo Vašo pomoč. Vedite, da ta žena ve marsikaj, bodite zelo rado vedno in tudi. Ve boste zvedele kmanu mnogo, mnogo novega. Verjmite, da ona no pride v hišo zaradi pozivovanja, ne, ona želi spoznati Vas, družino, načeli želi zaživeti z Vami. Čim boljše boste z Vašo sestro, tem več jih boste dobile na teren. Zene, zavardajte se, sestra je malo, mnogo truda je potreben, preden postaneš sestra. Koliko jih boste imeli na svojem terenu, je pa popolnoma odvisno od Vas.

Vedite, da Vam želimo samo pomagati; vse množične organizacije nam bodo sigurno pristopile na pomoč pri organizaciji raznih predavanj in zdravstvenih tečajev. Zene, vse to je za Vas, za naš malo naraščaj, nam pa v utehu, da ves trud, ki je bil težak, ni bil zamen. Če bomo delale složno in z voljo, bomo zmagale.

Referent oddelka za zaščito materje in otroka pri OHZ

Da bi objavili cene naših hotelskih penzionskih uslug za prihodnje leto pravočasno, bodo vsa hotelska gostinska podjetja na Gorenjskem določila svoje cene že do 6. oktobra.

Moti sicer dejstvo, da bodo moralni hoteli določiti cene v pičih štirih dneh, kar prav gotovo ne vlivajo na upanja v realnost cen gostinskih storitev pri tistih podjetjih, ki se že daje časa ne pečajo s takimi problemi, ki niso doslej pripravila vsaj okvirnih osnutkov cen za prihodnjo turistične sezono.

I. A.

Bružbeni plan za leto 1957 bo pravočasno dostavljen Zvezni skupščini

Izjava podpredsednika Zvezne skupščine Vladimira Simiča

V razgovoru s sodelavcem Servisa za lokalni tisk je podpredsednik Zvezne skupščine Vladimir Simič izjavil o delu skupščine in skupščinskih odborov v jesenskem obdobju med drugim tudi tole:

»Kot veste, so nekateri odbori že začeli z delom. Za zdaj plenum skupščine pričakuje osnutek zakona o upravnem postopku, imamo pa že teze o stanovanjskih vprašanjih. Pričakujemo tudi razpravo o družbenem planu, mogoče pa tudi o perspektivnem družbenem planu, o katerem je bilo v javnosti že govor.«

»O družbenem planu je skupščina običajno razpravljala v začetku leta?«

»Preteklo leto smo s sprejemom družbenega plana zamudili v želimo, da se to ne ponovi več. Trudimo se, da bo predlog pravočasno izročen odboru, ki bodo razpravljali o njem. Prepričan sem, da bo družbeni plan pravočasno dostavljen Zvezni skupščini. Pričakujemo, da bo debata na sejah odbora in plenuma zelo živahnata.«

»Omenili ste teze o stanovanjskih vprašanjih in dva zakona.«

»Da. Poudaril bi, da je razpravljanje o stanovanjskih vprašanjih pred skupščino novost. Teze smo že dobili od Zveznega izvršnega sveta in jih razdelili vsem poslancem. Tak način je novost v naši skupščinske praksi, ker bo plenum direktno preučil problem v celoti. Do zdaj je bilo v navadi, da skupščinski odbori najprej preučijo določen material in se šele potem razpravljajo na plenumu. Pričakujemo in želimo, da bi poslanci živo diskutirali o stanovanjskih vprašanjih. Ta diskusija se ne bo končala z glasovanjem, ker ni zakonskega predloga ali priporočila, ampak naj služi kot dopolnitveni dokumenti, ki so jih poslanci prejeli. Osebno sem prepričan, da je tak način dela zelo koristen. Poslanci, ki poznavajo razmere v svojem kraju, bodo osvetlili tudi nove poglede, ki jih ne smemo prezreti pri reševanju stanovanjskih vprašanj.«

Kamnik je dobil večerno zvezo z Ljubljano

Ze vsa leta sem so se Kamničani potevali za avtobusno zvezo z Ljubljano v večernih urah. Zadnji vlak odhaja iz Ljubljane ob 19. uri, potem pa ni več nobene zveze s Kamnikom, kar so zlasti pogrešali potniki, ki so prispevali z večernimi vlaki iz drugih smeri v Ljubljano. Tudi obisk večernih gledaliških predstav v Ljubljani je bil obiskovalcem s kamniške in domžalske strani onemogočen. Zdaj pa je kamniški »Avtopromet« dobil dovoljenje za vzdrževanje redne avtobusne proge Kamnik – Domžale – Ljubljana. Novi »TAM« avtobus bo redno vozil zjutraj ob 7. uri v Ljubljano in se vračal opoldne iz Ljubljane, zvečer pa bo v soboto, v nedeljo in enkrat med tednom odhaja ob 19. iz Kamnika in se vračal pol ure pred polnočjo iz Ljubljane. Postajališče bo imel v Cigletovi ulici za sodnijo. Kakor kaže, bo nova avtobusna proga lahko odprta že te dni. Prebivalstvo ob cesti Kamnik–Domžale bo to vest gotovo pozdravilo z velikim zadovoljstvom.

Z.

Izjava podpredsednika Zvezne skupščine Vladimira Simiča

Zatem je podpredsednik Simič dejal:

»Zakon o upravnem postopku je za zdaj načrt, ker je prišla iniciativa zanj iz skupščinskega zakonodajnega odbora in iz Odbora za organizacijo oblasti in uprave, torej skupno. Načrt tega zakona je primer zakonodajne iniciative skupščinskih odborov. Zvezni izvršni svet je dobil predlog samo na vpogled s prošnjo, da mu dobit svoje pripombe, kar je tudi storil. Ko bosta ta dva odbora zakonski načrt dokončno preučila, bo kot nujen predlog dostavljen plenumu skupščine v obravnavo in sprejem.«

»Kako ocenjujete obisk naše parlamentarne delegacije v Zahodni Nemčiji?«

»Zaradi časa, v katerem je prišlo

Zelezarna Jesenice je v avgustu dosegla plan 99,2 %

Cepav večina obratov Zelezarne Jesenice mesečni plan proizvodnje v avgustu ni dosegla, je bil dosegel celotni plan podjetja v avgustu le 0,8% manj kot 100%. Mesečni proizvodni plan so dosegli, oz. presegli sledeči obrati: elektropeč (117,7%), težka proga (107%), valjarna 2400 (148,1%), valjarna 1300 (135,9%), jeklovljek (105,5 odstotkov), cevarna (105,9%), siva livarna (120%), jekloljivarne (142,6%) in opekarna (103%). Plana niso dosegli: visoko peči, zaradi drobne rude; martinarna, ker je bila ena peč v remontu; lahke proge, ker je manjkal delovno sile v adjustazi, žična valjarna, ker je imela pogoste okvare na žičnicu; hladna valjarna, zaradi generalnega remonta na enem stroju; žičarnica.

Lep uspeh jeseniške Svobode

K počastitvi Tedna cinkarne v Celju so prispevali tudi jeseniški Svobodaši. Ansambel narodnih plesov je v soboto v nabitu polni dvorani »Uniona« popoldne nastopil za šolsko mladino, zvečer je pa priredil v dvorani Narodnega doma »Večer narodnih plesov jugoslovanskih narodov z vložki narodnih pesmi«. Popoldanski kot večerni nastop sta več kot uspela. Občinstvo se je navduševalo nad kvalitetno izvajanimi plesi v pristih narodnih nošah in nagrajevalo nastopajoče z burnim aplavzom. Gostovanje jeseniških Svobodašev v Celju je bilo velikega pomena za utrditev delavskih, kulturnih in političnih odnosov med delavskimi Jesenicami in industrijskim Celjem. V nedeljo je gostoval ansambel narodnih plesov »Svobode« Jesenice na Polzeli. Bil je gost tamoznjega delovnega kolektiva. Zanimanje za nastop jeseniških folkloristov ni bilo na Polzeli nič manjši kot v Celju. Moremo reči, da »Svoboda« Jesenice z gostovanji, ki se jih udeležujejo poleg kulturnih skupin tudi predstavniki društva, družbenih in sindikalnih organizacij enega naših največjih delavskih krajev, svoje poslanstvo tudi v tej smeri lepo izpolnjuje.

U.

Nove cene moke in kruha

Od 4. oktobra t. l. veljajo v Sloveniji nove cene za moko in kruh.

1 kg belo moko se je od 82 din počenil na 76 din, cena enotne moke pa se je od 52 din zvišala na 56 din. 1 kg belega kruha stane 67 din, 1 kg enotnega pa 51 din.

Ob Tednu matere in otroka

Bolezni otrok v različnih obdobjih

Otroški dispanzer skrb za otroka v s terenom. V preventivo spada tudi zdravstvo in bolezni od rojstva pa do konca razvoja. Ker posveča skrb zdravemu in bolnemu otroku, je to preventivno-kurativna ustanova. Preventivno delo opravlja posvetovalnica, v kateri nadzorujemo telesni in duševni razvoj otroka, kontroliramo njegovo zdravstveno stanje in na ta način lahko že zgodaj odkrijemo bolezni, razne telesne okvare, ortopediske napake itd. ter tako pravočasno preprečimo razvoj hujših defektov. Nadalje dobre matere v posvetovalnici navodila za pravilno prehrano, ki je eden največjih činiteljev v zdravstveni zaščiti otroka. V posvetovalnici se propagira dojenje, ki je edino pravilen način hranitve dojenčka. Otrok, ki je prirodno hranjen, je veliko manj dozeten za bolezni kot umetno hranjen. Skrbimo tudi, da dobi otrok že zgodaj različne sadne sokove, vitamine in beljakovine. V preventivno službo otroškega dispanzera spadajo še različna celjenja, ki naj bi zaščitila otroka pred nalezljivimi boleznimi. Posvetovalnica pomaga v veliki meri patriona služba. Medicinske sestre obiskujejo dojenčke na domovih, nadzorujejo njihov razvoj in zdravstveno stanje, materam pa dajejo nasvete glede nege in prehrane. Vsa svoja opazovanja povečajo dispanzери tako, da so preko patriona ozko povezani

hladnih dneh pa često različne pljunice, ki so jim podvrženi zlasti rahitični dojenčki. Rahitis ali angreška bolezen (bolezen mehkih kosti) je naša vsakdanja znanka v posvetovalnicah in ambulantah. Čim dlje so kraji oddaljeni od posvetovalnice, tem več je te bolezni. Največ je rahitis med kmečkimi otroci. Vzroki so nepravilna prehrana, premalo zraka in sonca ter pomanjkanje vitamina D. Krivda tiči največ v neznanju naših kmečkih mater!

V predšolski dobi srečujemo zlasti oščice, norice, oslovski kačelj, mumps in škrlatinko. Davice je vedno manj, sem in tja kak primer. Tu gre zahvala uspešnemu cepljenju, ki ga izvajamo že več let. Posebej moram omeniti škrlatinko, ki se v predšolski in šolski dobi pogosto pojavlja. Če pošljemo za škrlatinko obolelega otroka pravočasno v bolnico, kjer se zdravi in je potem še doma 5 tednov izoliiran, potem navadno ozdravi brez kakih komplikacij. Težko je to tam, kjer otrok oboli, ne da bi ga zdravnik videl in ko se mu po nekaj dneh zniža temperatura, otrok že skače zunaj. Sele posledice, ki nastopijo pri takih neozdravljenih primerih v drugem ali v tretjem tednu (vnetje ledvic, obolenje srčnih zaklopk, otekl sklep itd.) opozorijo mater, da privede otroka k

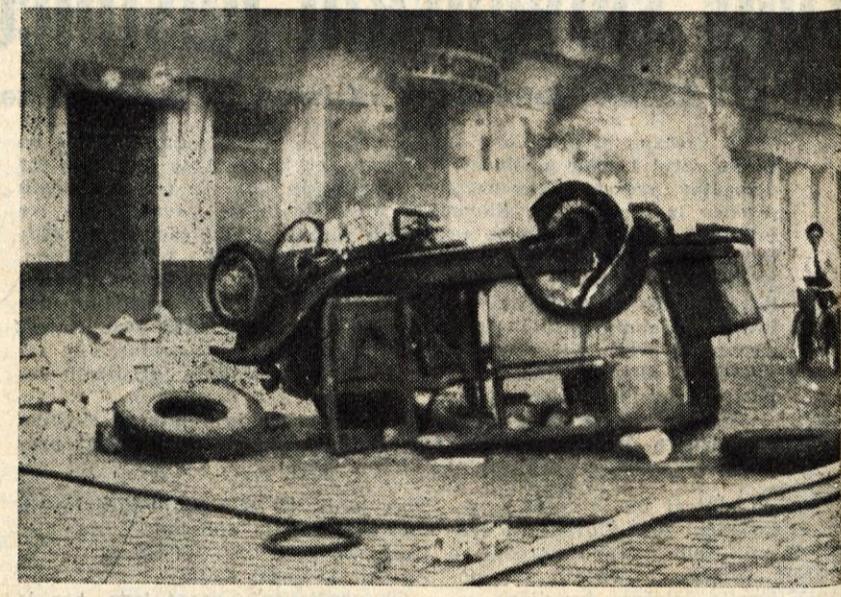
NAJVEČ RAHITISA JE MED KMEČKIMI OTROCI

V obdobju dojenčka so najboljčnejše bolezni: nahod, vnetje žrela, vnetje srednjega ušesa; v manjši meri nastopajo vnetja možganskih mren, v

LJUDJE IN DOGODKI

Arabska solidarnost na preizkušnji

V kritičnih dneh sueške krize je prišlo v Kairu po eni in v Londonu ter Parizu po drugi strani do dveh nasprotujočih si trditv. Medtem ko so se Egipčani med drugim sklicevali na arabsko solidarnost, ki jih krepi v njihovi nacionalni borbi, so v Veliki Britaniji, Franciji in drugod trditi, da takšne solidarnosti ni. Minuli sestanek državnih vodij Egipta, Sirije in Saudske Arabije pa je bil povod nadaljnji nasprotujoči si trditvam o arabski solidarnosti. Težko bi se bilo spuščati v podrobno oceno teh nasprotnih argumentov. Da pa igra arabska solidarnost, ne glede na obseg in obliko, v sueški krizi izredno važno vlogo, potrjuje že samo dejstvo, da pripisujejo neposredno zainteresirane nasprotnike strani tej solidarnosti zelo važen pomen.



Zatirani narodi arabskega sveta se dvigajo: vsakdanji prizor iz uporne Severne Afrike — domačini so prevrnili francoski avtomobil in ga srednje začagli

Arabska solidarnost v resnici ni praznna fraza. — V dnevih sueške krize se je namreč le-ta s strani narodov in vlad posameznih arabskih držav izoblikovala v podporno manifestacijo Egipta. Čeprav gre v tem primeru le za moralno-politično podporo arabskih držav, ne glede na njihov režim, je vendarle govorja o podpori v prid borbabe Egipta za uzakonitev njegovih nacionalnih pravic glede sueškega prekopa. Ta pomoč sicer ni predstavljala politično izoblikovane sile, predstavljala pa je za pozicije Londona in Pariza, v kolikor bi se sueška kriza neresneje zapletla, dovolj veliko nevarnost.

Ta masovna manifestacija arabske solidarnosti je s svojo izredno potencialno silo povzročila med ideologijsko internacionalizacijo sueškega prekopa močno zaskrbljenost. Odprtia prizadovanja Londona in Pariza, da se z borbo proti egiptovskim zahtevam zoperstavijo tudi naraščajoči plimi arabske solidarnosti, je moč opravičiti le s strahom. Vsekakor so na Zapadu računali tudi z možnostjo resnejših zapletov. Za ideologijo internacionalizacije sueškega prekopa pa predstavlja politična in tvorna enotnost arabskih držav, odnosno njihovih vlad, trenutno najresnejšo nevarnost.

Glede solidarnosti arabskih vlad, odnosno držav in ne narodov, je treba upoštevati, da v preteklih dneh ni

(JUGOPRES)

Zbor slovenskih gostincev na Bledu

(Nadaljevanje s 1. strani)

kazal veliko razumevanje za probleme turizma, saj je z novimi instrumenti uvedel premiranje gostinskim podjetjem v sezoni, pred sezono in po njej. Poudaril pa je, da bi se moralna gostinska podjetja in turistične organizacije veliko bolj zavzeti za uresničenje novih smernic za prihodnjo turistično sezono, tako da ne bi prišlo do napaka in pomanjkljivosti, ki so dostikrat tudi povsem subjektivne značaja.

čitelja še ne vemo, sklepamo pa, da so to iste kljice, ki povzročijo nahod, angino in bronhialne katarrje. Te bolezni so namreč često predhodni znaki revmatičnega obolenja.

Za razvoj revmatičnih obolenj so ugodna nehigienična, temna, viažna stanovanja, nezadostna in nepravilno sestavljena hrana, zlasti pomanjkanje beljakovin, slaba obutev, nezadostna obleka, stalna vnetja žrela, pogoste angine, slabo zobovje ter telesna pretrutenost. Revmatizem se včasih pojavi tudi pri otrocih, ki žive v ugodnih življenskih pogojih. Ker danes se nimamo specifičnih zdravil za to težko obolenje, moramo pač ukreniti vse, da bolezen preprečimo. Pred prehodom čuvajmo otroke s pravilnim oblačenjem, hranimo jih z zadostno vitaminasto in beljakovinsko hrano in poskrbimo, da imajo v stanovanju najboljši prostor.

Revmatične otroke je treba poslati v bolnišnico, jih tam čim dlje zadržati in storiti vse, da se pozdravijo. Tudi po prekviranju moramo stalno bdati nad njihovim zdravjem. Se enkrat poudarjam, da je te bolezni med našimi otroki zelo veliko, mnogo slučajev je zlasti med kmečkimi otroci, kjer poleg vseh omenjenih faktorjev nastopa še velika preobremenjenost kmečkih otrok z delom doma in na polju.

Končno naj omenim še dvoje bolezni, pri katerih je vzrok pomanjkljiva osebna čistoča. To so parazitne bolezni (glistavost) in gnojne kraste. Upajmo pa, da se bodo te bolezni omilje, zlasti sedaj, ko so bili zaradi otroške paralize izdani ukrepi za večjo pažnjo in osebno higieno.

DR. VELA TUMA

Govori, brat - ne obdajaj se z molkom! Saj ne zahtevam mnogo, le malo svetlobe mi dajte!

Dokaj let bo tega... Včasih se mi zdi, kot bi že dolga stoletja tavalo skozi temo in iskal samotni sončni žarek, ki sem ga bil ujem v oko tisti dan, ko... Odsimal ga nisem več videl. Slep sem in dokaj let bo tega... Doklej še?... Desetletje... pol stoletja morda; noč je dolga... ne vidim ji kraja in jaz sem tako truden in nebogjen...

Morda bom kdaj uzrl tisti izgubljeni sončni žarek? Govori, brat — ne obdajaj se z molkom! Saj ne zahtevam mnogo, le malo svetlobe mi dajte! Le tisti izgubljeni sončni žarek mi vrnite!

O, če bi ga še kdaj ugledal!... Morda bi ga takole pozdravil: »Pol stoletja... pol dolgega stoletja sem te iskal, glej — zdaj sem starec! Ce bi bil so mlad, bi ti v pozdrav prešerno zavrsikal in zapel... Predolgo sem čakal... Osivel sem in pesem mi je onemela v grlu. Le zategadelj sem te našel ob koncu svoje poti, da ti poričem: Zbogom! Ti pa v slovo ogrevaj cvetje, ki bo vzkliklo na moji go-mili!...

Hitel sem po položni poti, ki se je v smelem zavodu spuščala v rahle meglice jesenskega večera. Nisem bil sam. Stotero slepih oči mi je sledilo... stotero slepih oči je sijalo iz teme in vse so otožno prosile: »Dajte nam svetlobe — sonca nam dajte!«

Molčal sem in hitel. In stotero slepih oči mi je zvesto sledilo. Odsimal me spremljajo — ne morem jih pozabiti.

Pot me je privredila na glavno cesto. Korak mi je zastal in ozri sem se. Glejte — tam zadaj za gozdčkom leži v jesensko temo zavita ljubka vaseca — Okroglo — in nad njo Dom slepih, kjer sanja stotero slepih oči e izgubljenem sončnem žarku...

SREČANJE S SLEPIMI

Ko sem stopil proti Kranju, sem neno-hote prelistaval spomine tega popoldneva, ki sem ga doživel med prebivalci Doma slepih.

28. september. Dan svetal in čist kot bi ga umil. Naslajal sem se nad lepoto jesenske pokrajine. Nenadoma sem obstal. Sredi zelenja sem ugledal ličen dvorec — Okrevališče združenja slepih.

Kako lepo! sem pomislil in vstopil. V obednici sem našel upravnika okrevališča, tovarša Smida, ki je bil takoj pripravljen ugoditi moji radovednost in še večji želji po kramljanju.

»Sreči imate,« mi je hitel pripovedoval prijazni upravnik. »Če bi prišli jutri, bi bil vaš trud zamp. Jutri bo nameč zadnja skupina okrevancev po 20-dnevnom oddihu zapustila okrevališče.«

Nerazumljiv ukrep ob tednu otroka na Jesenicah

Ko so se po trimesečnih počitnicah odprla vrata Otoškega vrta na Jesenicah, je bilo le nekaj nad 90 mamic tako srečnih, da so lahko zaupale svoje otroke vzgoji v vrtcu. Več jih zaradi premajhne kapacitete ni bilo mogoče sprejeti. Ti otroci so se pod nadzorstvom 4 vzgojiteljev v štirinajstih dneh lepo privadili novemu svetu. Kaj čudno pa je vplivalo nanje obvestilo, da je določeno število otrok odpuščenih, ker tovrstne nege niso nujno potrebni.

Do odprta je prišlo, ker so se starši tistih otrok, ki v vrtcu niso bili sprejeti, pritožili. Posebna komisija je preiskala zadevo ter odločila odpustitev »manj potrebnih nege«. Sprejeti pa so bili n. pr. otroci, katerih matere niso zaposlene oziroma imajo doma še stare matere. Nimam namena kritizirati delo sveta. »Mati in deťe«, vendar poudarjam, da je bil ta ukrep nepotreben. Obrazložitev predsednika Sveta, da imajo slabotni otroci prednost, se mi je zdela povsem odveč. Ni prav, da so morali odstopiti otroci, katerih matere so polno zaposlene, prostor nezakonskim, posvojenim itd.

Res je, da vseh otrok zaradi premajhne kapacitete vrtca ni bilo mogoče sprejeti, zato naj bi se svet »Mati in deťe« temeljitev ukuvarjal z vprašanjem, kako čimprej zgraditi nov vrtec. Tako bi vsaj deloma zadostili potrebam industrijskih Jesenic. Vprašujemo se tudi, čemu omenjeni svet ne razmišlja o uvedbi dveh izmen, določanske in popoldanske. Ce so učilnice na osnovni šoli in gimnaziji zasedene dopoldne in popoldne, čemu ne bi bile polno zasedene tudi učilnice vrtca? Želim, da bi svet moje želje in predloge, ki so v interesu jeseniške občine, pravilno razumel in jih v prihodnjem tudi upošteval.

Prizadeta mati

»Kaj ni okrevališče odprto vse leto?« sem začuden vprašal.

»Ne — odprto je le od sredine maja do konca septembra. Res da je čas skoro odmerjen, vendar se je v tem času zvrstilo šest skupin ali skupaj 255 koristnikov. Zastopane so bile vse ljudske republike razen Črne gore.«

Menda je razumel moje poglede, kajti za trenutek je obomlknil, nato pa pripomnil: »Gotovo se čudite, kje so vsi okrevanci, kajne? Kmalu bodo tu, ob štirih je malica in lakota je huda stvar.«

Res — upravnika napoved se je uresničila. Začeli so prihajati drug za drugim in kmalu sem se znašel z njimi v prijetnem in zanimivem kramljaju.

Kot prvi mi je segel v roko slepi književnik, Jovan Palavestra iz Sarajevo in me povabil k mizi. Pri priči sva se znašla sredi zanimivega razgovora. — Govoril je o vzorno urejenem okrevališču, o prizadevnosti

upravnika in strežnega osebja, o obilni in dobri hrani. Seveda je temu dodal tudi primeren slavoslov ugodni klimi, svežemu gorenjskemu zraku, skratka — njegovo pestro pripovedovanje me je prepričalo, da je pozornost, ki jo posveča naša socialistična domovina slepim, vredna največje poohvale.

Ko sva imela v precepnu hrano, se je moj zgoverni sobesednik hudomušno nasmehnil in dejal:

»Da si boste mogli o hrani ostvariti lepše mnenje, vam povem, da smo se vsi v teh 20 dneh močno zredili; ne-kateri celo do 7 kg.«

Utihišil je, nato pa šegavo naskočil upravnika, ki je medtem prisodel k nama:

»In vi ste krivi, da so mi hlače v pasu preozke. Zdaj mi pa nove kupete!«

O tem in onem sva še kramljala, zaključila pa sva z zanimivim literarnim pomenkom.

Prav zanimivo je moralno biti najno govorjenje, kajti prisodeli so še drugi. Vrstila so se vprašanja, sledili so odgovori, čas pa je opominjal k odhodu.

»In vi ste krivi, da so mi hlače v pasu preozke. Zdaj mi pa nove kupete!«

O tem in onem sva še kramljala, zaključila pa sva z zanimivim literarnim pomenkom.

Prav zanimivo je moralno biti najno govorjenje, kajti prisodeli so še drugi. Vrstila so se vprašanja, sledili so odgovori, čas pa je opominjal k odhodu.

»In vi ste krivi, da so mi hlače v pasu preozke. Zdaj mi pa nove kupete!«

O tem in onem sva še kramljala, zaključila pa sva z zanimivim literarnim pomenkom.

Prav zanimivo je moralno biti najno govorjenje, kajti prisodeli so še drugi. Vrstila so se vprašanja, sledili so odgovori, čas pa je opominjal k odhodu.

»In vi ste krivi, da so mi hlače v pasu preozke. Zdaj mi pa nove kupete!«

O tem in onem sva še kramljala, zaključila pa sva z zanimivim literarnim pomenkom.

Prav zanimivo je moralno biti najno govorjenje, kajti prisodeli so še drugi. Vrstila so se vprašanja, sledili so odgovori, čas pa je opominjal k odhodu.

»In vi ste krivi, da so mi hlače v pasu preozke. Zdaj mi pa nove kupete!«

O tem in onem sva še kramljala, zaključila pa sva z zanimivim literarnim pomenkom.

Prav zanimivo je moralno biti najno govorjenje, kajti prisodeli so še drugi. Vrstila so se vprašanja, sledili so odgovori, čas pa je opominjal k odhodu.

»In vi ste krivi, da so mi hlače v pasu preozke. Zdaj mi pa nove kupete!«

O tem in onem sva še kramljala, zaključila pa sva z zanimivim literarnim pomenkom.

Prav zanimivo je moralno biti najno govorjenje, kajti prisodeli so še drugi. Vrstila so se vprašanja, sledili so odgovori, čas pa je opominjal k odhodu.

»In vi ste krivi, da so mi hlače v pasu preozke. Zdaj mi pa nove kupete!«

O tem in onem sva še kramljala, zaključila pa sva z zanimivim literarnim pomenkom.

Prav zanimivo je moralno biti najno govorjenje, kajti prisodeli so še drugi. Vrstila so se vprašanja, sledili so odgovori, čas pa je opominjal k odhodu.

»In vi ste krivi, da so mi hlače v pasu preozke. Zdaj mi pa nove kupete!«

O tem in onem sva še kramljala, zaključila pa sva z zanimivim literarnim pomenkom.

Prav zanimivo je moralno biti najno govorjenje, kajti prisodeli so še drugi. Vrstila so se vprašanja, sledili so odgovori, čas pa je opominjal k odhodu.

»In vi ste krivi, da so mi hlače v pasu preozke. Zdaj mi pa nove kupete!«

O tem in onem sva še kramljala, zaključila pa sva z zanimivim literarnim pomenkom.

Prav zanimivo je moralno biti najno govorjenje, kajti prisodeli so še drugi. Vrstila so se vprašanja, sledili so odgovori, čas pa je opominjal k odhodu.

»In vi ste krivi, da so mi hlače v pasu preozke. Zdaj mi pa nove kupete!«

O tem in onem sva še kramljala, zaključila pa sva z zanimivim literarnim pomenkom.

Prav zanimivo je moralno biti najno govorjenje, kajti prisodeli so še drugi. Vrstila so se vprašanja, sledili so odgovori, čas pa je opominjal k odhodu.

»In vi ste krivi, da so mi hlače v pasu preozke. Zdaj mi pa nove kupete!«

O tem in onem sva še kramljala, zaključila pa sva z zanimivim literarnim pomenkom.

Prav zanimivo je moralno biti najno govorjenje, kajti prisodeli so še drugi. Vrstila so se vprašanja, sledili so odgovori, čas pa je opominjal k odhodu.

»In vi ste krivi, da so mi hlače v pasu preozke. Zdaj mi pa nove kupete!«

O tem in onem sva še kramljala, zaključila pa sva z zanimivim literarnim pomenkom.

Prav zanimivo je moralno biti najno govorjenje, kajti prisodeli so še drugi. Vrstila so se vprašanja, sledili so odgovori, čas pa je opominjal k odhodu.

»In vi ste krivi, da so mi hlače v pasu preozke. Zdaj mi pa nove kupete!«

O tem in onem sva še kramljala, zaključila pa sva z zanimivim literarnim pomenkom.

Prav zanimivo je moralno biti najno govorjenje, kajti prisodeli so še drugi. Vrstila so se vprašanja, sledili so odgovori, čas pa je opominjal k odhodu.

»In vi ste krivi, da so mi hlače v pasu preozke. Zdaj mi pa nove kupete!«

O tem in onem sva še kramljala, zaključila pa sva z zanimivim literarnim pomenkom.

Prav zanimivo je moralno biti najno govorjenje, kajti prisodeli so še drugi. Vrstila so se vprašanja, sledili so odgovori, čas pa je opominjal k odhodu.

»In vi ste krivi, da so mi hlače v pasu preozke. Zdaj mi pa nove kupete!«

O tem in onem sva še kramljala, zaključila pa sva z zanimivim literarnim pomenkom.

Prav zanimivo je moralno biti najno govorjenje, kajti prisodeli so še drugi. Vrstila so se vprašanja, sledili so odgovori, čas pa je opominjal k odhodu.

»In vi ste krivi, da so mi hlače v pasu preozke. Zdaj mi pa nove kupete!«

O tem in onem sva še kramljala, zaključila pa sva z zanimivim literarnim pomenkom.

Prav zanimivo je moralno biti najno govorjenje, kajti prisodeli so še drugi. Vrstila so se vprašanja, sledili so odgovori, čas pa je opominjal k odhodu.

»In vi ste krivi, da so mi hlače v pasu preozke. Zdaj mi pa nove kupete!«

O tem in onem sva še kramljala, zaključila pa sva z zanimivim literarnim pomenkom.

Prav zanimivo je moralno biti najno govorjenje, kajti prisodeli so še drugi. Vrstila so se vprašanja, sledili so odgovori, čas pa je opominjal k odhodu.

»In vi ste krivi, da so mi hlače v pasu preozke. Zdaj mi pa nove kupete!«

O tem in onem sva še kramljala, zaključila pa sva z zanimivim literarnim pomenkom.

Prav zanimivo je moralno biti najno govorjenje, kajti prisodeli so še drugi. Vrstila so se vprašanja, sledili so odgovori, čas pa je opominjal k odhodu.

»In vi ste krivi, da so mi hlače v pasu preozke. Zdaj mi pa nove kupete!«

O tem in onem sva še kramljala, zaključila pa sva z zanimivim literarnim pomenkom.

Prav zanimivo je moralno biti najno govorjenje, kajti prisodeli so še drugi. Vrstila so se vprašanja, sledili so odgovori, čas pa je opominjal k odhodu.

»In vi ste krivi, da so mi hlače v pasu preozke. Zdaj mi pa nove kupete!«

O tem in onem sva še kramljala, zaključila pa sva z zanimivim literarnim pomenkom.

Prav zanimivo je moralno biti najno govorjenje, kajti prisodeli so še drugi. Vrstila so se vprašanja, sledili so odgovori, čas pa je opominjal k odhodu.

»In vi ste krivi, da so mi hlače v pasu preozke. Zdaj mi pa nove kupete!«

O tem in onem sva še kramljala, zaključila pa sva z zanimivim literarnim pomenkom.

Prav zanimivo je moralno biti najno govorjenje, kajti prisodeli so še drugi. Vrstila so se vprašanja, sledili so odgov

Malomaren upravnik

Valentin Vida je bila včasih upravnik menze Tovarne Verig v Lescah, ki je bila pozneje likvidirana. Ker so ob likvidaciji ugotovili finančni primanjkljaj v znesku 91.835 din, so se organi za notranje zadave zanimali, kako je upravnik gospodaril. Pokažalo se je, da je nastal primanjkljaj po krividi upravnika, ki je s svojim delom v podjetju in odnosom do družbenega premoženja posloval zelo malomarno.

Ugotovili so, da se je Vida med delovnim časom večkrat opil in puščal skladisče, kjer je imel shranjena živila in pijače, osebju menze, da je z njim razpolagal. Živila je kupoval v maloprodajni mreži po višjih cenah, namesto, da bi jih nabavil s popustom v trgovskem podjetju na debelo. Dobavnice, ki jih je izstavljal kuhihina za prejeto blago, je pozneje večkrat povrjal tako, da je včasih tudi čez štirinajst dni po izstavljivosti vpisoval v dobavnice predmete, za katere ni bilo popolnoma jasno, če so jih v kuhihini potrošili. Nekaterim znancem je predajal pijače in jedila na up brez vsake evidence, kaj in koliko je kdo sprejel, v sled česar likvidacijska komisija dolžnikov pozneje ni mogla izterjati. Zgodilo se je tudi, da je povabil v klet znance in jim dajal pijačo deloma proti plačilu, nekaj pa tudi zaston. Prejete gotovine za prodane pijače pa ni dal v blagajno podjetju. Za vse te nepravilnosti ga je sodišče obsođilo na 15.000 din denarne kazni in plačilo stroškov kazenskega postopka v znesku 400 din. Glede povračila škode pa je zavrnilo sodišče oškodovan tovarno na civilno pravno pot, ker se ni bilo razčleneno vprašanje kala.

S STRUPOM JE ZASCITIL LASTNINSKO PRAVICO

Primož Peterman, posestnik iz Podhom, je bil v stalnih sporih s sosedji, ker so mu njihove kokoši povzročale škodo na njivah. Čeprav bi lahko zahteval od sosedov, ki kokoši, klub njegovim opominom, niso imeli v ograjenem prostoru, škodo z odškodnino tožbo zaradi zmanjšanega pridelka, je zaščitil svoje posestne pravice z nedovoljenimi sredstvi. Letos spomladi je posejal na njivah s fosforjem zastrupljen ječmen in je zato poginilo K. J. sedem, P. T. pa dve

Kropa - odbojkarski center Gorenjske

30. septembra je bilo v Škofji Loki tekmovanje v odbojki za prvenstvo okrajne zveze »Partizana« Kranj. Na stopilo je 7 ekip članov, 4 ekipe mladincev, 1 ekipa članic in 3 ekipe mladink, skupno 106 nastopajočih, kar pomeni doslej največjo množično udeležbo v tekmovanju te panoge telesne vzgoje.

Za organizacijo tekmovanja in tehnično vodstvo je poskrbel prof. Andrej Cesen, sodila pa sta še tov. Pezič iz Radovljice in tov. Kalan iz Sk. Loke.

V smislu zadnjih kranjskogorskih sklepov je na vabilo domačega »Partizana« izvabljeno iz konkurenčnega tudič lanska ekipa JLA »Borac« iz Šentvida, sestavljena iz nekdanjih članov loškega »Partizana«. Kar štiri ekipe je poslal »Partizan« iz Krop, kjer je nedvomno odbojka šport. Št. 1 in prav gotovo največji odbojkarski center na Gorenjskem. Ker so bile za skupino B (ekipe, ki nastopajo v republiških odbojkarskih ligah) je tri ekipe (članska Kropa I, mladinci iz Krop in članice iz Radovljice) so se na treh igriščih pomerili članji posebej, mladinci posebej in mladinke skupno z vrsto članic. Člani so tekmovali na izpadanju, ostali pa po sistemu vsak z vsakim.

Tehnični rezultati. Člani so tekmovali v dveh grupah: nosilca grup sta bila lanski zmagovalci Žirovnica in Kropa I, ki sta se plasirala tudi v finale. Zmagala je Kropa I, ki je postala prvak Gorenjske v skupini B. Ker so tekmovali vsi člani skupaj, je drugoglasirana Žirovnica prva v skupini »amaterjev« A. Šledijo Kranj, Stražišče, Kropa II in Škofja Loka.

Rezultati pos. iger: Kranj : Stražišče 2:1 (12:15, 15:8, 16:14); Žirovnica : Kropa II 2:0 (15:1, 16:14); Škofja Loka : Žirovnica 0:2 (3:15, 14:16); Kropa I : Kranj 2:1 (15:1, 15:15, 15:13); Borac : Kropa I 1:2 (8:15, 15:10, 10:15); Stražišče : Kropa II 2:1 (15:9, 12:15); Kropa : Žirovnica 2:0 (15:7, 15:13).

Med mladinci si je nabrašla največ točk ekipa iz Krop, ki je tekmovala v skupini B, a skupno z ostalimi (6 točk ali tri zmage); s tem je prvak za Gorenjsko v svoji skupini. Drugoglasirana Škofja Loka je nabrašla 4 točke in je postala prvak v skupini A. Sledita Kamna gorica (3 točke) in Bled (0 točk). **Rezultati iger:** Bled : Kropa 0:2 (4:15, 3:15); Kamna gorica : Škofja Loka 0:2 (15:15, 7:15); Bled : Šk. Loka 0:2 (6:15, 7:15); Kropa : Kamna gorica 2:1 (5:15, 15:7, 15:2); Kropa : Škofja Loka 2:0 (15:5, 15:2).

Mladinke. **Rezultati iger:** Bled : Kranj 1:2 (15:4, 12:15, 9:15); Radovljica

kokoši. Ker je po kazenskem zakoniku uničevanje tujih stvari prepovedano, se je moral zagovarjati pred sodiščem, ki ga je obsodilo na 3000 din denarne kazni, razen tega bo moral povrnil obema sosedoma povzročeno škodo in sicer K. J. 5000 din, P. T. pa 1200 din. Taki pojavi so med sosedji precej po-gost, vendar naj ti v bodoče ne štejijo svojih posestnih pravic tako, da s tem škodijo sebi in celotnemu gospodarstvu, ampak naj neuvidevne sosedi ukrotijo z odškodninsko tožbo.

OROPALA STA LOVCA

Franc Starovašnik in Drago Urh, oba iz Zavrh pri Kamniku, sta že razmeroma mlada, vendar sta se moralna v preteklih dneh zagovarjati pred okrožnim sodiščem v Ljubljani, zaradi hudega kaznivega dejanja — ropa. Prvi je star 24, drugi 25 let, oba bi pa, kakor vse kaže, prišla rada do puške, da bi z njo skrivaj podrla kakega zajca ali srno. Ko sta se 1. avgusta proti večeru kreplala z alkoholom v Plikjevi gostilni na Crnivcu, sta imela za to ugodno priložnost. Tam se je ustavil tudi lovec Ignac Zupan iz Kamnika z lepo risanico. Starovašnik in Urh je le-ta takoj zamakala. Ko se je Zupan odpravil nazaj v domino, sta se mu ponudila za spremstvo. Urh je bil celo tako prijazen, da je Zupanu peljal nekaj časa kolo.

Ko so tako počačili že kakiljek kilometr, je bilo Zupanu ljubeznivosti dovolj. Sedel je na kolo in se počasi odpeljal po serpentinh navzdol. Starovašnik in Urh pa ta šla za njim po bližnici ter mu na ostem ovinku v »Lešarjevi ridi« prečkal pot. Zupan je nič hudega slučje zavrl kolo in pri tem omahnil na tla. To sta oba »junak« izrabila in se vrgla nanj. Ne-kaj časa se je otepjal, potem ko ga je eden napadalec sunil z nogo v koleno, drugi pa udaril po glavu, sta ga vendarle spravila spet na tla ter mu tam onesvesčenemu odvzela puško. Tekila sta skozi gozd proti domu in med potjo skrila plen. Nista pa računala s tem, da ju bodo organi LM naslednjih dan že odkriili.

Obtoženca sta skušala na obravnavi olepšati krivo. Starovašnik se je zagovarjal, da sta našla Zupana, ki naj bi bil opit, v »Lešarjevi ridi« že prevrjenega ter da sta mu puško, ki naj

bij mu pri padcu padla z ramen, brez vsake sila vzela. Urh pa je hotel biti še bolj nedolžen in je Starovašnika že »srečak«, ko se je ta vračal po cesti nazaj s puško v roki. Sodišče se je na podlagi prepričevalne Zupanove izpovedi, podprtje tudi z izjavami nekaterih prič, prepričalo o krividi obeh obtožencev. Upoštevajoč, da sta bila oba doslej še nekaznovana in da sta razmeroma mlada ter, da sta deloma ravnala tudi v mladostni nepremišljnosti, je sodišče obsođilo Starovašnika na 1 leto in 6 mesecov, Urha pa na 1 leto strogega zapora. Iniciator pri tem nevarnem dejanju je bil predvsem Starovašnik. Urh si je olajšal krivido deloma tudi s tem, da je pokazal organom LM skrivališče puške. Zupanu so puško vrnili.

To pot bom pa začel z nagradno uganiko! Za uspešnega reševalca imam pripravljeno prav čedno nagrado, namreč — peljal ga bom na imenito večerjo, potlej pa še v bar, kjer bo lahko naročal vse od šampanca do kisile vode, pa še plačal bo lahko skis... Torej posluh in obilo sreč!

Naštejte mi 9 besed z osnovno »gole, potlej pa povežite te besede v stavki in povejte tisto, kar mislim jaz potvedati! — No, kar korajo! — — — Ja veste, če bi bili trikrat bolj kšajti kot ste, bi figo opravili. — Prav, bom pa jaz povedal, za nagrado se pa pod nosom obrišite.

»Golobradi goltneči, če brez golka golceje golata in golca golšavino gol-pani predelan v golča.«

Klijuč do končne razrešitve že imamo, zdaj vam bom pa še ostalo razvojjal. Jaz sem bil namreč tisti golobradi pozeruh, ki je molče in srkaje pospravil juhico, v kateri se je kuhal neka čudna žvarovna. Tisti juhici

pa pravijo v restavraciji »Vintgar« v Vintgarju — golaž. Veste, ko sem tisto oné srkal, sem mislil, da sem na Golgoti (tudi na »gole«). Ozemljah, s katerimi so mi postregli h golažu, pa rajši molčim. Le to vem, da sem jih glodal kot veverica...

— — —

Zadnji sem govoril z nekim Nakelčanom. Možakar mi je potožil, če da jih, odkar se je njihov kinematograf zdrževal s kranjskim kino-podjetjem zafrkava kot zamore.

Pravil mi je, da so 2. septembra, ob priliki predvajanja filma »Sant Antônio«, zaradi čakanja na začetek filma (40 minut) in 30 minutnega odmora med predvajanjem, kinoobiskovalcem pognale prav čedne brade. Isti film so namreč predvajali tudi v Kranju ob 20. uri.

Pa še tole mi je povedal. — 22. septembra so lepaki najavljali filma »Bobin čez reko«, predvajali pa so »Dvoboje v džungli«. Naslednjega dne je bilo sicer opaziti spremembo programa, toda le v Naklem, medtem ko so ostali lepaki v Podbrezjah in Dupljah nespremenjeni.

Malo več reda res ne bi škodovalo, kajti dinar ima v Naklem isto vrednost kot v Kranju; napolled so pa tudi Nakelčani ljudje.

— — —

Zadnjič, ko sem okrog Bleda krivotrtil, sem prisluhnih ljudem, ki so se pritoževali nad nekaterimi filmi, če da niso opremljeni s slovenskimi podnapisi. Takšni filmov je menda 90%. Menim, da je malce nerodno za starejše ljudi, ki zavoljo nezadostnega znanja srbohrvaščine ne morejo slediti vsebinski filmov. — Ali predstavlja opremljavo filmov s slovenskim tekstrom res tolikšno težavo?

— — —

Tokrat mi je tudi prišlo na uho, da so prodajalko v slavičarni Zagorice pri Bledu pred dnevi skoraj mravlje požrle. Najprej so se trumoma spravile nad torte, ko je pa teh zmanjkal, so se lotile personala. — Gostje — ne hodite v to slavičarno, če vam je življenje draglo!

— — —

Vse bi še bilo, če ne bi bilo sušel! Tisto, da je suša (kronična) v žepih, ni nič novega, toda suša v nekaterih predelih občine Kranj — to je pa že hujše. Kje leži krivda? Prav gotovo na sanitarnih in finančnih organih. Sanitarni organi so namreč zahtevali likvidacijo gostinskih obratov zavoljo »pretirane čistoče«, finančni organi so pa zapečatili prevelike rezerve vode v vinskih sodih. — Kako bi bilo, če bi s to vodo počistili gostinske obrate?

— — —

Veste — zvezne imam in ker imam zvezne, sem zvedel, da bo uprava Slovenija-česte (podružnica Kranj) izdala priročni zemljevid cestnih kočanj na cesti Kranj — Zabnica — Škofja Loka. Vsem voznikom vprežnih in motornih vozil priporočam, da si ta zemljevid čimprej nabavijo, sicer se bodo v tistih grozničnih jamah izgubili.

Pa še eno idejo imam! Kako bi bilo, če bi nekaj teh lukenj razstavili na I. sejmu izvoznih artiklov v Ljubljani. Kakšen dinarček bi pa le padel...

— — —

Veste na Zlatem polju v Kranju imam prijatelja, ki je hkrati moj hišni prijatelj (moja Marjana ga zelo obrajtja), jaz sem pa prijateljev hišni prijatelj (njegova žena pa mene zelo obrajtja). Pa kaj bi vam pravil, saj sami veste, koliko dober hišni prijatelj odleže. — Kar premislite, kakšne revice bi bile ženske, če ne bi imelo hišnih prijateljev. Le kdo bi jih troštal, medtem ko se može untrholjati po konferencah in podobnih izgovorih. Glejte, jaz sem že en tak toložnik!

Pa je ondan zvečer naneslo: moj prijatelj na sejo, jaz pa tolažit... Korajno sem jo mahal proti Zlatemu polju, po tisti poti za pešce, ki teče nad cesto nasproti bivše tovarne »Prešeren«. — »Tukaj sem vsaj gvišen, da me ne bo nič povozilo,« sem si mislil. Pa nisem še do konca povedal... Kar naenkrat en biciklist naglišo vame. Madonca sem odskočil in zakrčil: »Lej ga cepca, kje imaš pa luč?«

No, ali je to kakšna olika? Se uhm me piš mi ni rekel — kar naprej se je peljal. — Takrat pa... madonca — odskočil sem, pa je bilo že prepozno. Pred očmi se mi je zabliskalo, (kakor bi jaslice zagledal) potlej sem se pa en cajt kar s kolesom peljal. Ko sem pa priletel na zemljo je bilo pa tako fletno mehko... Potipal sem, kaj je tisto — je bila pa ženska — ena debla bresa. — Babnica ti taka, veste kaj je storila, ko se nisem koj spravil pokonci! Sunila me je, da sem se zatkotil po bregu in priletel na spodnjo cesto, kjer sem obležal kakor povočana copata. Če bi sekundo prej priletel, pa bi me avto povozil.

Ko sem ves polomljen krevsal proti domu, sem si mislil: »Komu je namejena tista pot nad cesto? Pešem ali kolesarjem? — Ej, ko bi milicienik: v enem samem dnevu bi od prekrškov več kasiral kot na drugih cestah v vsem letu. — (Ko bom velik, bom milicienik!)

Vas pozdravlja VAS BODIČAR!

Sivi lasje Mariborčanov

Ce pride kdo v Maribor, ga začuje zidarski odri okrog postaje in nehoti ugotovi, da v Mariboru dobro rešujejo stanovanjsko stisko. Gotovo je v središču mesta in v okolici še več takih odrov, si misli. Mariborčan ga z nemo krenjo pokaze na sive lase.

Ko se tak popotnik po naključju pelje na obronek mesta in mora predčasno prekiniti potovanje z avtobusom, mu potniki spet pokažejo sive lase.

Kamorkoli pogleda — povsod sivi lase.

Zanimivo je, da imajo ljudje v mestu, ki je po narodnem dohodku na tretjem mestu, vseeno skrbni, težave, neurejene razmere, skratka, da imajo neugodnosti, ki jim dela sive lase.

V desetih letih je tu naraslo prebivalstvo za 30.000, vendar so bili ljudje na svojo industrijo nekoliko preponosni, če, mi Mariborčani bomo že zvocili.

Nekdo je pred leti pridal Mariboru pridev »mesto milijard«. Vendar so pred dnevi ukinili celo avtobusni promet in se vozijo potniki le v samem središču mesta, tkalke pa, ki stanujejo tudi 7 km od tovarne, lahko hodo vsak dan že na vodo.

Pоловico prebivalcev zajema še vedno vodo iz vodnjakov, ker je mestni vodovod star že nad 50 let. V mestu manjka nad 7000 stanovanj. Imajo tudi gledališko dvorano, ki je stara 103 leta in je v njej prostora za 380 obiskovalcev. Razen tega imajo samo dve dobro urejeni kino dvorani in bolnišnico, ki je stara nad 100 let. Med vojno je bilo porušenih 45% vseh mariborskih hiš.

Položno prebivalcev zajema še vedno voda iz vodnjakov, ker je mestni vodovod star že nad 50 let. V mestu manjka nad 7000 stanovanj. Imajo tudi gledališko dvorano, ki je stara 103 leta in je v njej prostora za 380 obiskovalcev. Raz

„Steze popustil nemškiga Parnasa, je pisal zgodbe kranjske star'ga časa“

Pred premiero Linhartovega »Matička« v Prešernovem gledališču

V decembru se bo vsa Slovenija hvaležno spominjala 200-letnico rojstva Tomaža Linharta. V verigi velikih slovenskih duhov poznejšega osemnajstega stoletja — stoletja razuma, predstavlja Anton Tomaž Linhart osrednjo, skoz in skoz napredno in najbolj revolucionarno osebnost vojega časa, ki ji med Trubarjem na eni in Prešernom na drugi strani ni primere.

Razumljivo je torej, da je Prešernovo gledališče, najblžji Talijin hram v bližini njegovega rodnega mesta Radovljice, postavilo v letošnji jubilejni sezoni na prvo mesto najzrelejše delo moža, ki je odprl pot razvoju slovenske dramatike, gledališča in gledališke kulture pri nas; to delo je: »Ta veseli dan ali Matiček se ženi.«

»Matiček« in »Micka«, oba odtrgana na tujem vrtu, oba presajena na domači log, živita med Slovenci svoje življenje, več ko poldrugo stoletje. Pozna ju domala že vsak slovenski človek in vsakdo, ki ju gleda, komaj pride na misel, da sta napisana bolj ali manj svobodno po tujih predlogah. Richterjeva »Feldmühle« je že povsem mrtva, Beaumarchaisjev »Figaro«.

Zaključek poletne sezone v Pirničah

Kulturno - umetniško društvo »Komandant Stane« v Pirničah pri Medvodah je v nedeljo, 30. septembra zaključilo poldno poletno sezono z deseto uprizoritvijo komedije »Poslednji mož. To igro so uprizarjali poleti za vsako izmeno obveznikov predvojaške vzgoje, ki so taborili ob Savi na Viškrta. To nedeljo so hoteli z dobro naštudirano predstavo razvedrili domačine, pa je bil obisk prireditve bolj slab.

Dramska sekcija je že napravila načela za jesensko sezono. Z Mojškričevimi »Rdečimi rožami« bodo spomnili gledalce na važno borbo deavstva v obdobju stavk v starju Jugoslaviji, z Linhartovo »Županovo Micko« pa bodo proslavili dvestoletnico rojstva prvega slovenskega dramatika.

Poleg dramske sekcije je posebno delaven pevski zbor KUD-a, ki je imel vse poletne mesece redne tedenske deavstve vajo pod vodstvom dirigenta Doreta Matula. Tov. Matul prihaja iz Ljubljane in mu ni pretežko prehoditi še po vaji 6 km do tramvaja, ker nimata takrat druge prometne zveze. Uspeh požrtvovalnega dela pevcev in dirigenta bomo kmalu lahko videli na samostojnem koncertu.

S. T.

»Rdeče rože« na Primskovem

Z majhno zamudo, toda ne po lastni krividi, je »Svoboda« Primskovo v Kranju obnovila Moškričeve drama »Rdeče rože«, ki sovpada v proslavo 20-letnice tekstilne stavke.

Pred tremi leti je to delo zrežiral tovariš Ado Klavora, medtem ko je letošnjo obnovitveno režijo dovršil ob nekaterih prezasedbah ulog režiser Milloš Mikeln.

Predstava je bila na dostojni višini in gre vsem izvajalcem priznanje. S svojo igro, v vlogi delavskega zaupnika, je zlasti izstopal tovariš Franc Juvan. Maloštevilni gledalci so prejeli delo z velikim razumevanjem in toplim aplavzom.

Kaj pa občinstvo na Primskovem?

Ali se občinstvo ne zaveda, da igralec čuti potrebo po gledalcih, saj je njegovo delo neločljivo povezano z njimi? Igralec ni samotar — šele občinstvo mu daje življenje. Zategadelj je nujno, da občinstvo obiskuje predstave in da sodeluje pri oblikovanju slovenske gledališke kulture.

Z drama »Rdeče rože« je Svoboda Primskovo gostovala tudi v Kropi.

S. A.

Gradivo o tekstilni stavki

V sklopu stavkovnih gibanj v času velike ekonomske krize tridesetih let, ko so skušali kapitalisti vsa bremena prevrali na pleča svojih delavcev, je najpomembnejša velika tekstilna stavka, ki je pokazala visoko politično zrelost delavskega razreda in ubranila njegove osnovne pravice.

Za proslavo 20-letnice stavke je izdal Pripravljalni odbor pri Okrajnem odboru SZDL Zbornik dokumentarnega gradiva o tej stavki.

V prvem delu Zbornika je zdovinski pregled poteka stavke v Kranju in ostalih tekstilnih središčih. Ta pregled odkriva ekonomske in politične silnice, ki so pognale sramotno izkorisčane tekstilne delavce v stavko, odkriva klavrnno vlogo večine predstavnikov Delavske zbornice, dvoličnost političnih oblastnikov — skratka,

daši svež in revolucionaren, ko je bil napisan, ne predstavlja danes v sklopu francoske dramatike polovico tega, kar je nam Veseli dan Matičkove ženitve.

Ustvariti umetnino kakor je »Matiček« v jeziku kravarjev in dekel, brez vsake tradicije v dramskih književnih zvrsteh, je pomenilo vendarle nekaj več kakor prepisovati! Ce pa pomislimo, da je doba s svojimi literarnimi principi sama na sebi dovoljevala svobodno obdelavo iste snovi, potem moramo priznati, da je Linhart z dobršeno posluha doumel razvojno stopnjo slovenskega ljudstva, saj je znal snov priliciti in aplicirati na našo takratno perečno družbeno problematiko. Položaj slovenskega jezika in sodstva na Slovenskem in demokratičen pogled na kmeta-tlačana, sta tisti vodilni motiv, ki ga je potisnil v ospredje, in dal s tem svojemu delu življenjsko potenco. Po svojem demokratičnem bistvu je živa prav toliko, kolikor francoska meščanska in demokratična revolucija in njene pozitivne posledice.

Drugače tudi ni moglo biti. Linhart je najzvestejši učenec francoskih predrevolucionarnih modrosvornih snovanj, ateist in racionalist, svoboden duh, nikogar hlapec, razen morda svojemu božanstvu: zdravemu človeškemu Razumu! Njegovo delo, pravilno ocenjeno že s strani Copia in Prešerna, je navdihovalo slovenstvo v vseh prelomnicah naše zgodovine. Marčna revolucija je postavila na sceno »Matička«, »Županovo Micko« pa so uprizarjali vsepovsod na čitalniških deskah. Tudi naša uprizoritev (»Matička«

so zadnjici uprizorili v Kranju leta 1948, »Županovo Micko« pa so prvič uprizorili naši čitalničarji 1865), ni zgolj konvencionalna olika na ljubo Linhartovem jubileju, temveč zavestna prizadevnost vseh sodelujočih, da s to uprizoritvijo dostenjno počaste dvestoletnico rojstva Antona Tomaža Linharta, prvega kritičnega zgodovinarja, dramaturga in režiserja, predvsem pa Linharta človeka, svobodomisleca.

Režijska zasnova se v nasprotju s številnimi našimi uprizoritvami nasla na predvsem na Copovo in Prešernovo mnenje o Linhartovem delu in bo izrazito gorenjsko domačijska. Linhartovo besedišče je režiser in lektor Minko Mahnič transponiral v gorenjsino, kar bo brez dvoma dala uprizoriti svojevrstni mik in priklupnost, ki ga ta umetnina zaradi njenega simpatičnega očeta in prav tako zavoljne same zasluži. Sodeluje ves ansambel Prešernovega gledališča. Premiera bo v sredo, 10. septembra.

Rado Jan

Z RAZSTAVE V PREŠERNOVEM MUZEJU
JOŽE PRIMOŽIĆ: VESELA MLADOST



Od 5. do 12. oktobra bo v prostorih Prešernovega muzeja razstava »Otrok v upodabljanju umetnosti in fotografiji«, ki jo v okviru Tedna matere in otroka prireja Zveza društev prijateljev mladine okraja Kranj.

Hans Helmut Kirst: 08-15

Pod tem naslovom je napisal H. H. Kirst roman o Hitlerjevi Wehrmacht, ki jo pokaže bralcu v treh knjigah in treh obdobjih: v miru znotraj zidov vojašnice, na vzhodni fronti in končno na zahodu v dneh poloma. Roman je v kratkem dočkal mnogo izdaj in prevodov v tuje jezike in prisnel pesatelju slavo (?) in denar.

Kdo je ta, čež noč rojena zvezda na literarnem nebuh? H. H. Kirst: rojen leta 1914, z 18 leti član stranke, z devetnajstimi poklicni vojak, nato podčatnik, med vojno častnik na letalskih oficirskih šolah, končno NS Führungs-offizier — vojni propagandist. Smodnika ni poduhal, imel pa je še 20. aprila 1945 (štirinajst dni pred dokončnim porazom) na čast svojemu Širerju govor, v katerem je pozival vojake na boj do končne zmage. Po vojni je odsedel nekaj mesecev in ameriškem zaporu. »To taborišče«, pravi sam, »natripano s strankini odličniki, vodilni častniki, visokimi uradniki in diplomati, mi je dalo zadnjo in temeljito lekcijo o narodnem socializmu.«

To svojo lekcijo je avtor v povojnih letih temeljito pozabil. Pričakovanje, da bo Kirst v romanu obračunal s samim seboj in svojo preteklostjo, razkrinal in obsodil Hitlerjevo vojaški stroj ter osvetil zločinsko bit nacizma, je jalovo. V 08 — 15 pozoren bralec brž spozna zelo grobo in nespretno stesnega trojanskoga konja, ki naj dokaže svetu, kako častivredna je bila (z redkimi izjemami) vse Wehrmacht. Po Kirstovi retuši se nam prikažejo njeni pripadniki kot pošteni, malce naivni in preveč ubogljivi, toda zmeraj dostenjani domoljubi, pa bili člani stranke ali ne.

Prva knjiga je dvignila v Nemčiji vihar ogorčenja in bučnih polemik, ki jih je založnik spretno izrabil, tako da je postala v kratkem času bestseller. Roman vojašnice je to, drobnih podčastniških intrig in ljubimkanj, predvsem pa zgodba o prvobitni vojaški doktrini, da je osnovna naloga vojašnice za vsako ceno zlomiti voljo posameznika; sleherno osebnost je treba na vsak način — in vsi načini so dovoljeni — pregneti v mehko, brezlično maso, ki jo je možno poljubno oblikovati.

V tem delu je Kirst prepričljiv, saj iz dolgoletne izkušnje dodeobra pozna psihologijo, metode in vzgojni sistem vojašnice. Tu je njegov Rodos, kjer mu ne spodrsne. Atmosfera vojašnice je sicer verno, ne pa tudi umetniško poddana. Slog je ohlapan, osebe so skonstruirane, kopirane po znanih predlogih. (Pravi oče večine njih je Remarque.) Predvsem pogrešamo v delu tiste boleče osebne prizadetosti, ki diha iz sleherne vrstice romana Jamesa Jonesa: »Od tu do večnosti«, napisane s srđito ljubezno in zgočim sovražstvom. Kirst sam je nekje zapisal, da se šteje za drugorazrednega pisatelja, ki se nadeja, da bo nekoč napredoval v prvi razred. Tej sodbi, vsaj nje prvemu delu, ni kaj oporekat.

Ne glede na te pripombe je prva knjiga 08 — 15 spretno napisano zavodno branje, v katerem je dovolj domiselnega in živahnega fabuliranja, čeprav v svoji protimilitaristični tendenci komaj črni smodnik in še dolgo ne dinamit.

V drugem delu popelje Kirst svoje može v zgodnji pomladi leta 1942 na rusko fronto, torej na spolzka, pisatelju iz lastne izkušnje nepoznana tla. Ta fronta je zelo meglem prostor brez razsežnosti, v katerem srečamo le znance iz prvega dela, častnike in podčastnike. Zgodba se plete okoli čisto mirnodobskih zadev, intrig zaračunovljivih baterij in osvajanja igralke frontnega gledališča. Na vsej svoji poti po fronti in zaledju pisatelj ni srečal ne Gestapo-ja, ne SD in

uničevalnih oddelkov, ne strankinih gospodarskih roparjev. Očividno so vse te ustanove le plod sovražne propagande! Edina res negativna osebnost druga je knjige je novi poveljnik baterije, stotnik Witterer. Temu pa je Kirst dodelil maksimalno dozo omejenosti, ki opraviči tudi najhujšo podlóst.

Vsi ostali aktorji so na svoj način junaki brez strahu in graje. Na tem odseku fronte se ni batil proboka. Ko postane stanje na fronti kritično, ne zaradi bojne sposobnosti sovjetskih vojakov, pač pa po izdajstvu, reši položaj desetnik Vierbein. Tisti Vierbein, ki je bil v vojašnici najbolj klavrn in najbolj tripličen rekrut, postane na fronti nordijski junak, ki z enim samim protioklopniškim topom razbijuje domala pol divizije ruskih tankov, nakar junaško pada za Hitlerja in domovino.

Kirst iz druge knjige demantira Kirsta iz prve, saj dokaze, da četni način rednik s svojimi metodami resnično vzgaja heroje.

Svojo divizijo zapusti pisatelj neporočeno na ruski fronti in jo ponovno zagleda v zornem polju svojega očeta v zadnjih dneh vojne na Zapadu. Tla so sedaj še mnogo bolj spolzka in ubogi pisatelj v vijugastih skokih, kot zajec na begu, peha svojo izsušeno domišljijo sem in tja, samo da ne bi trčil ob tako žaljivo dejstvo polnega poraza nemške Wehrmacht. Njegovi ljudje ne utegnejo več igrati herojev, obdržali pa so svoje dostenjstvo, vse, tudi zločinski polkovnik Hauck. Tako so dostenjstveni celo, ko se predajajo, da ubogi in preplačeni Amerikanci od samega spoščovanja na stežaj zizajo. Generala Luschkeja pri-

de zajet v ujetništvo en stotnik, dva poročnika in dvainštredeset do zob oboženih vojakov, ki rinejo drug drugačno naprej, dokler se prvi ne ojunači in izreče usodno besedo? »Ujetnik«. Glejte, to je nemški general. Preplašeni ameriški vojak, ki ga vodijo bedasti poveljniki, zagotovo ni mogel premagati Wehrmacht. In ker si Kirst sovjetsko armado sploh odmisli, mora biti vsakomur jasno, da so Nemci končali vojno kar sami od sebe, ker so se je pač naveličali.

V epilogu parodiira pisatelj ozivljajne legende o nezmagljivosti nemške vojske in o sunku v hrbet. In vendar je vse tretja knjiga napisana v duhu te legende. Res je tu in tam potresenih nekaj zgolj retoričnih obtožb in samoobtožb, toda osnovni ton knjige je zagovor in opravljevanje. Za člane stranke in v prvi vrsti zase odkrije zelo subtilno in koristno inacijo: dvoje ali troje zločincev prišteva k načistom, vse ostali pa so samo narodni socialisti. Zdi se, kot da je pisatelj preživel vojno in povojno leta v zaprti kajžici, oblepjeni z listi iz Hitlerjevega »Mein Kampf« (edini Slovan, ki ga srečamo, je Poljak in polni idiot) in nikdar slišal imen Varšava, Coventry, Beograd, Lídice, Kruševac, Auschwitz in imen neštete drugih žalostnih spomenikov zločinske organizacije z imenom Wehrmacht.

Cudim se, iz kakšnih razlogov je knjiga med Nemci zbudila ogorčenje, še bolj pa se čudim, kaj je pripravilo Državno založbo Slovenije, da je poslala to zlagano knjigo na naš knjizni trg.

FRANCE BRATKOVIC

»Svoboda« Javornik je pripravila opereto

Javorniška »Svoboda« je letos med prvimi dvignila zaveso na svojem odu. Za začetek so si izbrali opereto Lukasa-Ingrisa »Tam na gorah«.

Ze tako ob začetku bi se dalo razglabljati o tem, kakšen vpliv bodo imelo oziroma ga že imajo operete na razvoj naših amaterskih gledališč, zlasti pa na vzzojo in izobraževanje publice. Vsekakor operete, ki so večinoma puhle in prazne, vzgojnega dela, ki je eden glavnih smotrov naših delavskih društev, ne bodo in ga niso nikdar opravljale.

Glede na to, da so Javorčani segli po opereti, smo lahko nekaj oziroma popustljivejši, samo če upoštevamo finančno stisko.

Igralska uprizoritev ni bila kakšno posebno odkritje, čeprav je bilo delo dovolj spretno režirano. Režiserju M. Kalanu je uspelo da neke mere izluziti iz dela vse osnovne prvine, s čimer je rešil delo, ki je mestoma prav praznato.

Med igralci je bilo opaziti tudi nekaj prav prijetnih in mnogo obetajočih odkritij. Ljubki igralki se obeta zlasti v mladi Bidovčevi in Nočevi, ki s svojo prisereno igro dajeta upanje, da bosta še prerasli okvir tega odra. Baritonist stare I. je spet potrdil, da razpolaga z lepim in sočnim glasom, pa tudi v igri je napravil lep korak naprej. Primerja sopevca sta mu bila Frčej in Koselj, le da sta ga v igri prekašala. Kalanova je bila igralsko nadvise prijetna, pevsko pa nekoliko negotova. Okrožnik je imel dokaj nehvaležno vlogo. Ustvaril je sicer začetni lik, v katerem srečamo le znance iz prvega dela, častnike in podčastnike. Zgodba se plete okoli čisto mirnodobskih zadev, intrig zaračunovljivih baterij in osvajanja igralke frontnega gledališča. Na vsej svoji poti po fronti in zaledju pisatelj ni srečal ne Gestapo-ja, ne SD in

protnik kot profesor pokazal sicer precejšen smisel za sproščeno igro, vendar je bil za to vlogo malce premlad. Zupana je preveč povprečno in neintenzivno igral. Brandsteter. Baletni vložki, zlasti improvizirani narodni ples in ples z mornarji, so bili prijetno presenečenje in so vnesli sicer dokaj slabo n



LETOS PA BO, KAJ. LE POGLEJTE GA!

Bodočnost kmečke mladine je doma na kmetijah

Pred nedavnim je bila pomembna skupina seja upravnega odbora okrajne zadružne zveze Kranj, odbora mladih zadružnikov in predsedstva Okrajnega komiteja LMS Kranj. Na dnevnem redu je bila problematika kmečke mladine na Gorenjskem in dosedanja uspehi vzgoje kmečke mladine v aktivih mladih zadružnikov.

Pri kmečki mladini smo v zadnjem obdobju dosegli znatne uspehe pri njeni strokovni vzgoji. Oblike vzgojnega dela preko aktivov mladih zadružnikov dokaj dobro potekajo. Pri 30 KZ smo ustanovili aktive mladih zadružnikov, v katerih je približno 800 članov. Ta organizacija je še mlada in je že v prvih akcijah resno prijela za delo. Dosedanja dejavnost je bila usmerjena bolj navzven. Razne prireditve, dnevi kmečke mladine in druga tekmovanja so navzven organizacijo dokaj razgibalna. Sedaj v zimski sezoni pa bo delo usmerjeno na notranjo utrditev in strokovno teoretično izpolnjevanje članov. Cilj te organizacije je zlasti v tem, da nauči in pomaga doumeti kmečkim fantom in dekletom najsdobnejše izsledke kmetijske znanosti na vseh področjih. Pri tem imajo zelo veliko v odgovornosti kmetijski strokovnjaki, učitelji, veterinarji in gozdarski strokovnjaki. Kmečka mladina mora začeti sodobno gospodariti na svojih posestvih. Predavanja iz posameznih področij, razni poizkusi, tečaji, izleti itd. so samo oblike, po katerih se kmečka mladina uči. Ena izmed takih oblik bodo tudi kmetijsko gospodarske šole, ki se bodo letos formirale v vseh važnejših krajih in katere bo obiskovalo precej mladine. V zimskem času se bodo mladinci učili teoretično, čez leto pa bodo preko aktivov mladih zadružnikov to prenesli v prakso. Pri vsem delu bodo pomagali kmetijski strokovnjaki in tovariši, ki bodo končali kmetijsko šolo v Poljčah. Take oblike vzgojnega dela s kmečko mladino bomo v prihodnje še bolj široko organizirali. Kmetijske zadruge in organizacije mladih zadružnikov bodo dale najrazličnejše pobude za delo s kmečko mladino. Mladi zadružniki naj aktivno sodelujejo v KZ. Pomagajo naj izvajati gosp. načrte, zlasti tisti njihov del, ki se nanaša na pospeševanje kmetijstva. Letošnjo akcijo pri negativnih odbirih semenskega krompirja in spoznavanju virusnih in drugih bolezni, je precej aktivov uspešno opravilo. Ta akcija se bo drugo leto nadaljevala, ker bodo mladinci potem s takim semenom dosegli največje pridelke krompirja v okraju. Tudi z akcijo semenskih trav bomo nadaljevali. Aktivi mladih zadružnikov bodo izvedli kalcifikacijo travnikov in na ta način znatno izboljšali ha donose na travnikih, zlasti tam, kjer sedaj ra-



Novosadski sejem: pavilon z razstavljenimi kmetijskimi proizvodji LR Slovenije

blem, vendar pa je tako pomemben, da organizacija mladih zadružnikov lahko prispeva svoj delež k rešitvi.

Na seji je bilo zelo povdarjeno vprašanje ženske mladine. Sedanje oblike dela, razni tečaji za vkuhanje in konzerviranje sadja, ter gospodinski tečaji so bili zelo uspešni, vendar je treba pri tem iti v širino. Kmečka dekleta moramo naučiti sodobnega gospodinstva, morajo postati dobre gospodinje, to pa bodo dosegli preko raznih oblik izobraževanja. Okrajna zadružna zveza v Kranju bo nastavila posebno gospodinjsko učiteljico, ki bo pomagala izobraževati kmečka dekleta. Sistem vzgoje bo potreboval nekoliko spremeniti in dati povidarek gospodinstvu, preščerjereji, mlekarstvu in perutninarnstvu. Dosedanji tečaji so pokazali zadovoljive uspehe, bilo pa je tudi nekaj pomanjkljivosti. Zene zadružnice bodo organizirale vrsto tečajev in predavanj.

Bogataj Jaka

REGRES ZA NAKUP UMETNIH GNOJIL

Sporočamo vsem našim kmetijskim zadružam in zadružnikom, da se je na osnovi Odločbe o regresu pri nakupu umetnih gnojil (Uradni list FLR št. 34/56) spremeniла dosedanja stopnja regresa umetnih gnojil.

1. SEJEM ZA BIKE RDEČE-CIKASTE PASME,

ki bo 13. oktobra t. l. v Naklem pri Kranju.

Prigrajanih bo 50 bikov, vsi z rodnovinski podatki. Začetek sejma bo ob 8. uri.

2. SEJEM ZA OVCE IN OVNE,

ki bo 15. oktobra t. l. na Jezerskem. Začetek sejma ob 9. uri.

3. SEJEM ZA KRAVE IN TELICE,

ki bo 18. oktobra t. l. v Bohinjski Bistrici. Začetek sejma ob 9.30. uri.

Kupci in živinorejci vabljeni!

Zivinorejski odbor OZZ Kranj.

superfosfat 16% tona 6.500 din
superfosfat 17% tona 7.000 din
superfosfat 18% tona 7.500 din
amoniosulfat 20% tona 24.000 din
kalcianamid 20% tona 26.000 din
nitrofoskal (8:8:8) tona 17.000 din
KAS (8:4:8) tona 14.000 din

2. Uvožena umetna gnojila čilski soliter 16% tona 20.000 din
kalkamonsalzeter 20% tona 15.600 din
(nitromonkal)
Thomasova žlindra tona 7.000 din
kalijeva sol 40% tona 9.000 din
kalijev sulfat 46% tona 17.400 din

Do regresa za umetna gnojila so opravljena kmetijska posestva, kmetijske ustanove, zavodi in postaje, ekonomije gospodarskih organizacij ter kmetijske zadruge, kmetijske apoteke pri prodaji umetnih gnojil individualnim kmetovalcem za potrebe njihove poljedelske proizvodnje. Ta stopnja regresa za nakup umetnih gnojil je v veljavi od 15. avg. 1956.

GORENJSKI ZADRUŽNIK

Mednarodni kmetijski sejem v Novem Sadu

Letos je razstavljalna tudi naša republika najvažnejše kmetijske tržne viške

15. septembra je bil otvorjen v Novem Sadu letošnji mednarodni kmetijski sejem. Pomembnost tega sejma je v povoju obdobju iz leta v leto večja. Sejem je omogočal primerjavo uspehov, ki so jih dosegli v kmetijstvu one evropske države, ki so sodelovale na letošnjem sejmu. Letos je razstavljalna na sejmu preko 1200 razstavljalcev na 20.000 m² razstavnega prostora. Med njimi je bilo 68 inozemskih razstavljalcev iz SSSR-a, Avstrije, Zahodne Nemčije, Češkoslovaške, Madžarske, Italije, Hollandije, Francije in Švedske.

Med našimi razstavljalci je bilo 40 zadružnih organizacij, 30 kmetijskih posestev, 8 kmetijskih inštitutov, več drevesnic, ergel, kmetijskih postaj, vinarskih zadruž, ribarskih podjetij, čebelarskih zvez in mlekarstvenih obratov. Od posameznih kmetijskih panog je bila vsekakor najmočnejše zasto-

že v lanski živinorejski razstavi v Ljubljani, ki je odlično uspela. Se po-membnejši vzrok za sodelovanje naše republike na tem sejmu pa je bila gospodarsko komercialna stran. Glavna zadružna zveza v Ljubljani je bila organizator sodelovanja naših kmetijskih obratov, KZ in ostalih podjetij na letošnjem mednarodnem kmetijskem sejmu. Glavni namen udeležbe naših kmetijskih panog na sejmu je bil ustvariti tesnejše komercialne stike, predvsem z našimi ostalimi republikami. Naša kmetijska proizvodnja je bila tudi zastopana le z onimi artikli, katere danes lahko že v večji meri nudimo tudi drugim kupcem, ki se zanje interesira. Plemenka živila je bila najmočnejše zastopana. Razstavljalci smo 70 glav plemenke živila sivorjave, svetlo-lisaste in gorenjske rdeče-cikaste pasme. Razstavljeni živili je dobila od ocenjevalne komisije, kakor tudi ob obiskovalcem prav dobre ocene in visoko priznanje. Najboljši ocene (I.A razred) sta dobila bik »Muri« iz Bohinja in krava »Pridna«, kot zastopnika mlečnega tipa gorenjsko rdeče-cikaste goveda. Od celotnega števila goveje živila je bilo 37 živali ocenjeno v I. razred, 26 v II. razred ter le tri živali v III. razred.

Omenim naj, da so se slovenski živinorejci lahko pohvalili tudi s kravo »Bistro« sivorjave pasme s Kmetijsko gozdarsko posestvo Kočevje, ki je od celotnega števila razstavljenih krav v mednarodni konkurenčni imela najvišjo mlečnost, 8.800 kg v enem laktacijskem obdobju (300 dni). Tudi za razstavljeni konje je naša republika dobila visoko priznanje. Lipicanci žrebec iz Lipice, je dobil naslov letosnjega šampiona med žrebci. Prav lepo priznanje so dobole tudi naše kokoši štajerske pasme ter plemenke svinje naših državnih posestev.

Ker je vsa razstavljeni plemenki živila iz Slovenije dostenjno reprezentirala dosežene uspehe načrtne selekcije, zato je bilo precej zanimanje za našo plemenko živilo vsekakor opravičeno. Več glav živila je bilo odkupljeno od kupcev iz ostalih naših republik. Upamo pa, da se bodo kupčije še v večji meri sklepale na sej-

mih naše sivorjave in gorenjske rdeče-cikaste plemenke živila.

V posebnem paviljonu, ki je bil o-kusno opremljen, so bile prikazane vse dejavnosti naše kmetijske proizvodnje



Paviljon, kjer je bila razstavljena naša plemenka živila

ter predelave v Sloveniji. Razstavljalci pa smo le najpomembnejše predelke in izdelke, katerih tržne viške lahko nudimo že v večjih količinah ostalim republikam, kakor tudi inozemstvu. OZZ Kranj in Ljubljana sta razstavljalci 10 sort semenskega in merkantilnega krompirja, ki se pride luje na njunem področju. Zadružne mlekarne so razstavljale več vrst sira, masla, mleka v prahu in kazeina. Za njihove, izdelke jim je strokovna komisija podelila prav lepe ocene. Največje zanimanje je obiskovalcem vzbujal v tem paviljonu razstavljeni ementalski sir ter hmelj iz Savinjske doline.

Naša vina so prav tako, kakor v Ljubljani na Mednarodni vinski razstavi, dobila mnogo zlatih in srebrnih medalj, o pravilnosti ocenjevanja komisije pa so se prepričali mnogi obiskovalci letosnjega Mednarodnega kmetijskega sejma.

Upamo, da bo letošnje sodelovanje naše republike na novosadskem kmetijskem sejmu prav zaradi kvalitete razstavljenih proizvodov, prineslo prizakovane uspehe.

Ing. H. M.

Kravji bal v Bohinju



Prizor s tradicionalne bohinjske kmečke očetij, ki vzbuja mnogo veselja in zanimanja ne samo med domačini, temveč tudi vsako leto privabi številne turiste.

Tudi letos bo v Bohinju tradicionalni kravji bal. V soboto ob 11. uru bo pri hotelu »Zlatorog« odprt kravji razstava. Pripravili sta jo Kmetijski zadružni zvezi Bleda in Bohinja ter Kmetijska poslovna zveza iz Bohinja. Pričakovala bo uspehe zadružnikov. Ob 14. uru popoldne bo ustanovni oben zbor zadružne poslovne zveze Bohinj; za večer pa je Turistično društvo iz Bohinja pripravilo kulturni program.

V nedeljo se bodo zbrali v Ukanci pri »Zlatorogu« planšarji in pastirji s

svojimi tropi, ki jih bodo ta dan priznali v dolino. Ob 13.30. uru se bo začel glavni del prireditve — kravji bal. Posebna komisija bo živilo ocenjevala in nagradila najlepše krave. Za popoldan je DPD »Svoboda« Bohinjska Bistrica pripravila tudi kratki program, kjer bo nastopila folklorna skupina in pevski zbor.

Letosnji kravji bal nima samo turistično-propagandno značaj, temveč bo prikazal tudi plodove dela zadružnikov. Hkrati pomeni ta prireditve tudi začetek Tedna zadružne mladine Gorenjske.

Zivinorejski odbor Okrajne zadružne zveze Kranj vabi vse Kmetijske zadruge in živinorejce na

1. SEJEM ZA BIKE RDEČE-CIKASTE PASME, ki bo 13. oktobra t. l. v Naklem pri Kranju.

Prigrajanih bo 50 bikov, vsi z rodnovinski podatki.

Začetek sejma bo ob 8. uri.

2. SEJEM ZA OVCE IN OVNE,

ki bo 15. oktobra t. l. na Jezerskem.

Začetek sejma ob 9. uri.

3. SEJEM ZA KRAVE IN TELICE,

ki bo 18. oktobra t. l. v Bohinjski Bistrici.

Začetek sejma ob 9.30. uri.

Kupci in živinorejci vabljeni!

Zivinorejski odbor OZZ Kranj.

Mali oglasi

V nedeljo 31. septembra izgubljeno fantovsko rujavo drap kombinirano jepico od Pecivnika do Naklega proti nagnadi vrniti v Čirče 77.

Izgubil so jo vijak dolg 85 cm v Neklem. Najditevja prosim, da ga proti nagnadi prineset v gostilno Marinšek.

Zelo poceni prodam celtno za avto ali voz v velikosti 3x4 m in motorno vodno črpalko za hišni vodovod. — Omejc, Zg. Bitnje 108, Zabnica.

Poceni prodam peč na žaganje in kamin. Smlednik 56, bivša gostilna pri Kovarju.

Prodam rabljeno moško kolo v dobrem stanju. Koželj Aleš, Hotemaže 44, Šenčur.

Psa ovčjaka ugodno proda Bozovičar, Trata 7 — Šk. Loka.

Sivalni stroj star neuporabljiv kupon. Naslov v upravi lista.

Dvosobno stanovanje v novem bloku dobita uslužbenca s srednjo strokovno izobrazbo in praksou za mesto davčnega referenta in referenta za gospodarstvo v državni upravi. Stanovanje in nastop službe s 1. 11. ali s 1. 12. 1956. Pismene ponudbe poslati na upravo lista.

Tako dobo službo: kvalificiran pleskar za kovinske in lesne izdelke, dva tehnika lesne stoke, perfektna strojepiska in stenografinja z znanjem nemščine. Ponudbe poslati »Elan«, Begunje na Gorenjskem.

Sprejem mehanikarskega vajenca.

Šenčur 192.

Ugodno prodam parcelo ob cesti Kokrica—Rupa. Naslov v upravi lista.

Kozjereci pozor! Naznanjam, da imam stalno plemenskega koza dve leti starega čiste švicarske pasme — belega, brez rog, Stražišče 303.

Prodam kuhinjsko opremo z orehom kombinirano, tudi na potrošniški kredit. Mizarstvo, Bratun, Čirče, Kranj.

Iščem pošteno dekle, ki bi v prostem času pomagala v gospodinjstvu. Stanovanje zagotovljeno, ostalo po dogovoru. Poizve se Udočič, Rupa 5, Kranj.

Objave

OBVESTILO

Raca na vodi, je dejal mladi svoji družini, kar pojdimo na svoje. Stari pravi, da nam bo prenovil kajžo in jo prepisal name. In so se ločili in so prepisali. Da bi tudi pošta prav prihajala, je stari postal Plamen, tovarna vijakov in žebljev, Kropa, mladi pa so se preimenovali v UKO, umetnotekovinska obrt Kropa. Pošta jih bo poznala tudi samo pod UKO Kropa. UKO Kropa razstavlja na Eksportnem sejmu v Ljubljani. Pridite, vi deli boste spet nove izdelke naših kovačev, graverjev in cizelerjev. UKO Kropa.

OBJAVA

Objavljamo, da podjetje »Odeja« Ško, Loka ne sprejema nobenih uslug od privatnih strank od 1. 10. 1956 do preklica zaradi preobremenitve dela.

RAZPIS

Podjetje Elektro-Kranj v Kranju razpisuje na podlagi Temeljnega zakona o štipendijah (Ur. list FLRJ 32/55)

štipendijo

za dvoletno Mojstrsko šolo — elektro oddelok v Ljubljani.

Prednost za podelitev štipendije imajo člani našega kolektiva.

KINO - TE DNI BOMO GLEDALI

KINO »STORŽIČ KRAJN

5. oktobra, ameriški film »14 UR ob 16., 18. in 20. uri.

6. oktobra, jugoslovanski film »NE OBRAČAJ SE SINKO« ob 16., 18. in 20. uri. — Ob 22. uri ameriški film »ČUDENI OTROK«.

7. oktobra, ob 8.30. uri »BAGDADSKA ROZA«; ob 10. uri ameriški film »14 UR«;

ob 14. uri francoski barvni film »TUREK NAPOLITANEC«; ob 16., 18. in 20. uri jugoslov. film »NE OBRAČAJ SE SINKO«.

KINO »TRIGLAV« PRIMSKOVO

6. oktobra, ameriški film »14 UR« ob 19.30. uri.

7. oktobra, ameriški film »LETEČA VRAGA« ob 15., 17. in 19.30. uri.

KINO »SVOBODA« STRAŽISCE

6. oktobra, ameriški film »LETEČA VRAGA« ob 18. in 20. uri.

7. oktobra, franc. barvni film »TURK NAPOLITANEC« ob 15., 17. in 19.30. uri.

KINO NAKLO

6. oktobra, avstrijski film »DVA V AVTU« ob 19.30. uri.

7. oktobra, avstrijski film »DVA V AVTU« ob 15. uri in ameriški film »ČUDEŽNI OTROK« ob 17. in 19.30. uri.

KINO »RADIO« JESENICE

5. oktobra, francosko nemški film »CIGAN BARON« ob 18. in 20. uri, v gl. vlogi Georges Guetary in Paul Hörbiger.

6. oktobra, premiera ameriškega barvnega filma »JUŽNO OD SAHARE« ob 18. in 20. uri.

7. oktobra, ameriški barvni film »JUŽNO OD SAHARE« ob 16., 18. in 20. uri.

Ob 10. uri matineja amer. barvnega filma »POGUMEN KOT LASSE«.

KINO »PLAVŽ« JESENICE

5. oktobra, ameriški barvni film »PRIPRAVLJEN NABOJ« ob 18. in 20. uri, v glavnih vlogih Jean Simmons.

6. in 7. oktobra, francosko nemški film »CIGAN BARON«, v soboto ob 18. in 20. uri; v nedeljo ob 16., 18. in 20. uri. Ob 10.30. uri matineja mladinskega filma.

KINO RADOVLJICA

5., 6. in 7. oktobra, ameriški barvni film »SHANE«, v petek in soboto ob 20. uri; v nedeljo ob 15.30., 17.30. in 20. uri.

SOBOTA, 6. OKTOBRA

11.30 Lahek spored izvajata Mariborski pihalni ansambel in Maiovrhov triu.

12.00 Opoldanski koncert — Matija Bravničar: Hymnus slavicus, L. Spohr: Koncert za violinino in orkester št. 8 v a-molu.

13.15 Domači napevi.

13.30 Naši operni solisti vam pojo.

14.20 Zanimivosti iz znanosti in tehnike.

15.40 Nove knjige.

16.00 Glasbene uganke.

18.00 Okno v svet.

18.20 Jezikovni pogovori.

18.45 Igra Ljubljanski plesni sekstet poje Ivo Robič.

NEDELJA, 7. OKTOBRA

7.35 Slovenske narodne pesmi.

8.20 Otoška predstava: Sneguljčica (ponovitev).

9.45 Se pomnite tovariši... — Adolf Arigler: Bodim: Stoj na enega.

10.15 Nedeljski simfonični koncert.

12.00 Pogovor s poslušalcem.

16.00 Peč in okolica (reportaža).

16.30 Promenadni koncert.

17.30 Radijska igra — Claude Aveline: Jetnik.

18.40 V zabavnem ritmu.

20.00 Večerni operni koncert.

21.00 Kulturni razgledi — dr. Jože Kastelic: Muzeji — vez med kulturnimi.

21.15 Koncert Plesnega orkestra Radia Zagreb.

PONEDELJEK, 8. OKTOBRA

11.05 Radijska šola za srednjo stopnjo — Ivo Zor: Zakaj je napisala Marijetka dobro naloge o jeseni (pon.).

11.35 Narodne pesmi pojeti Jože Gašperšič in Rezika Koritnik, spremila A. Stanko.

12.40 Ciganske melodije izvaja ansambel p. v. Antonia Koezeja.

14.05 Pohorski fantje pojo in igrajo.

Prvenstvo Kranja v tenisu

Od 28. do 30. septembra je bilo v Kranju prvenstvo v tenisu za leto 1956, ki ga je priredila teniška sekcijska pri SD »Triglav«. Prehodne pokale za prvačke pa sta podarili za člane sindikalna podružnica tovarne »Iskra« v Kranju, za mladince pa sindikalna podružnica Splošnega gradbenega podjetja »Projekt« v Kranju, katerim pa je mlada, novo ustanovljena sekcija dolžna zahvalo.

Prvenstva se je udeležilo 16 članov in 10 mladincov. Med članji je zmagal Stane Reboli, ki je v finalu premagal Petra Gunčarja z rezultatom 6:2 6:2,

SPORED PRVENSTVENIH NOGOMETNIH TEKEM GNP ZA NEDELJO, 7. 10. 1956

V Bohinjski Bistrici ob 10. uri Bohinj: Naklo, služb. tov. Rozman.

V Kranju igrišče Triglava ob 16. uri Triglav B: Prešeren, služb. Strojan.

V Škofiji Loki ob 13.30. uri Ločan: Tržič B, služb. Bavda.

Ponovno opozarjamо vse klube in sekcije, da ne prirejajo nikakih prijateljskih tekem mladincev in pionirjev. Ravnotako do nadaljnega odpovede vse prvenstvene tekme GNP za mladince in pionirje.

a) Dušan Kralj: Noč med slovenskimi polharji — b) Pavle Kalan: Spoznavajmo glasbila (godala).

15.40 Utrinki iz literature — Dušan Mevlja: Satirične pesmi.

16.00 V svetu opernih melodij.

17.10 Zabavna in plesna glasba.

18.00 Družinski pogovori.

18.10 Kvartet Milan Stante igra jugoslovanska kola in pesmi.

18.30 Radijska univerza — prof. Leopold Petauer: Kruh v zgodovini-II.

18.45 Manuel de Falla: Fantasia Boetica.

20.00 Mladinska oddaja.

20.20 »Glasba ne pozna meja«. Javna oddaja Radia Köln.

KAMNIK ALI DUPLICA?

V nogometnem prvenstvu kamniške skupine bo v nedeljo v Kamniku srečanje med obema tekmečema za prvo mesto, med »Kamnikom« in »Svobodo« iz Duplice. »Kamnik« je premagal »Domžalec z 2:1, isti rezultat je dosegla tudi »Svoboda«. »Kamnik« je zmagal proti »Taboru« z Ihana s 7:0, »Svoboda« pa z 2:0. Kdo bo jesenski prvak, bo pokazala nedeljska tekma.

KAMNIK ALI DUPLICA?

11.00 Naši najmlajši pojo.

11.15 Cieibanom — dober dan! (H. Fallada: Zgodbica o zgodbici).

11.30 Antonin Dvoržak: Slovanski plessi.

12.30 Popularne melodije iz orkestralne glasbe.

14.20 Pionirski kotiček.

15.40 Utrinki iz literature — Marcel Ayme: Esekutor — I.

17.10 Igra Plesni orkester Karel Vlach (magnetofonski posnetki radia Praga).

18.15 Umetne in narodne pesmi poje Zenski vokalni kvartet.

18.30 Obisk na Ginekoloski kliniki (reportaža).

18.45 G. Rossini: Pepeleka — uvertura, G. Puccini: Intermezzo iz opere »Madame Butterfly«.

20.00 Tedenski zunanje-politični pregled.

20.10 Četrtekov večer domačih pesmi in napevov.

21.00 Tahitski dnevnik slikarja Gauguina.

21.30 Ciklus Beethovenovih godalnih kvartetov.

22.15 Po svetu jazzu — IV. Nemški jazz festival (1. javni koncert v Frankfurtu).

TOREK, 9. OKTOBRA

8.50 Za dobro voljo igrajo kvintet Avsenik in Veseli godeci.

9.15 Garcia Lorca — poet in dramatik.

11.15 Za dom in žene.

12.00 Slovenske narodne v priredbi E. Adamiča in Oskarja Deva.

12.40 Johannes Brahms: Madžarski plesi.

13.30 Od arije do arije



Mlaða Knjast

Utonil je deček

(Nadaljevanje in konec)

Na bregovih Ljubljance se je bila zbrala množica radovnežev. Med njimi se je pojavila tudi uboga Peterka, ki jo je spremljala Mina.

»Matijevka, tamle je videti nekaj. Izgleda, da je otroška roka!« je spregovorila sosedka Brinjevka. Vse se je ozrlo v smer, ki jo je nakazala s prstom soseda — bila pa je samo ogivena veja, ki je brzela z vodo neznano kam...

posebnega truda se je prikobacal do brega onkraj Zmajskega mostu.

»Saj sem vedel, da ne bom utonil!« je zmagovalno vzduhnill, ko se je vzpenjal po bregu.

»Ne, moker pa ne grem domov!« je modroval ter odhlačal čez Zmajski most na Ljubljanski grad.

»Na okopih se bom docela in v miру posušil, potem pa naj bo, kakorkoli že bol!« si je dajal poguma, ko je sopihal po Studentovskih ulicah. Za

Prav gotovo bi si Peter še naprej na ta način vlival pogum, da ga ni iznenada predramila govorica. Ob poti, pod viščo senožetjo, sta sedela na klopi dva moška, vsa zaverovana v popoldanski ljubljanski dnevnik »Slovenski narod«.

»Janez, beri! Še sedaj niso našli fantina! Ej, prav gotovo že zdaj že med skalami na Fužinah!« je dejal starejši svojemu drugu, ki je pričel glasno brati dnevnico novico: »Utonil je deček. — Danes popoldno so se igrali na levem bregu narasle Ljubljance otroci, ki bivajo v bližnjih hišah. Neka skupina razigrancev je spuščala po pobesneli vodi papirnate čolničke, pa je pri tem malemu P. M. spodrsnilo in znašel se je v penastih valovih. Do sedaj, ko to poročamo, otrokovega trupelca še nisc našli. — Še in še svetujemo: Starši, pazite na svoje otroke!«

Petru je zastala za hip sapa. Obstal je ter hotel zaklicati: »Saj n' res, kar piše! Glejte me, tu sem; in živ in zdrav sem! Pa se je tisti hip premisil; na glas se je zasmajal ter spustil v tek. Dirjal je proti domu, da pove materi: »Mamka, nič se ni zgodilo, prav nič hudega ni bilo! Na Ljubljanskem gradu sem bil; na okopih sem se sončil in lepo je bilo! Glej, kako močno me je sonce ožigalo!« Da mu je Ljubljana odnesla klobuk, ki ga bo izdal, nato še pomislil ni.

Ko je Peter stal doma pred materjo in očetom, pred sestro Mino in stražnikom, se je krepko odrezal: »Saj nisem padel v vodo! Na okopih sem bil! Ce bi bil padel v vodo, bi zdajle gotovo ne bil več živ. Saj piše v »Narodu«, da je v Ljubljani utonil deček, ki ga še niso našli.«

»In kje je klobuk?« je strogo vprašal oče.

»Vzela ga je Ljubljana«, je iztisnil Peter še iz sebe, nato pa se mu je zameglilo pred očmi in že je ležal nezavesten pred materinimi nogami.

Dolg je bil spanec. Ko se je Peter prebudil iz dolgega snra ter zagledal pred seboj zdravnika, ki ga je dobro poznal, saj ga je dnevnio srečaval, je zaskrbljeno vprašal: »Ali bom zares moral umrijeti? Zaradi papirnatih čolničkov, zaradi mojega brodovja, zaradi našega brodovja, da sem obsojen na smrt?«

»Umiri se, otrok!« je dobrodušno toljal zdravnik. »Predolgo si se sončil oni dan na okopih, zato imaš danes vročino!«

In → v resnicu: Peter je preboleval težko vročeno bolezen, in božjasten je postal in nihče mu ni smel spomniti vode, ki mu je skoraj prinesla smrť.

V. D.

In kaj ves drugačen se danes mi zdi? Oglej! Tam na ramu mu torba čepi. A v torbi so zvezki in knjige, pero. Naš fant gre v šolo, to ni kar tako.

Pozabljena žoga je, skiro in lok. Med staro naj šaro gre medved ubog, s pacjem zdaj sestrica naj se igra. Fant pisal bo, risal in bral bo za dva.

Ze v šoli ga čakajo nove stvari: Tam tabla je, kreda, zelene klopi! V razred že prvi naš Janezek gre. in Jure, Marjetka, Matiček, Anže!

Milena Kompare

Naš fant gre v šolo

Kam fantu se našemu danes mudri? Zakaj tako urno po cesti hiti? Ne zmoti ga muca, ne kuža, kolo. Mar fant naš boji se, da pozen ne bo?

Zajec JUNAK

Zajek Hitropetec se je bahal pred brati zajci:

»Jaz nasem tak bojazljiv zajec kot ste vi! Jaz ne poznam strahu, jaz sem najpogumnejši zajec kar jih je kedaj bilo!«

Tolkel se je po prsih in junaško gledal brate zajce.

»He, he, ti pa pogumen, so le-ti ugovarjali, od kedaj pa? Lovca se še ne bojiš, prav tako njegovega psa!«

»Odslej se ne bojim niti hudega loveca niti njegovega psa!« je junačil zajek Hitropetec.

»He, he, so se spet zahehetali bratje zajci, pa si kupi puško in bridično nož, pa pojdi nad lovca!« so dejali.

In je šel zajek Hitropetec ter si kupil strašno puško in bridično nož. Celo lovskega klobuka s peresom divjega petelina ni pozabil. S puško na ramu in z bridičnim nožem za pasom je stopil pred brate zajce.

»Hej, vi bojazljivci, je dejal, »vidite? Sedaj sem tudi jaz lovec in pravim vam, gorje lovcu in njegovemu psu!«

»Glej, glej,« so se čudili bratje zajci, »naš Hitropetec kani res nad lovca!« so menili in bili nanj ponosni.

Dragi cicibančki in pionirji!

Saj pravim, pravim, da je potrebno samo razpisati nagradno križanko, pa je poplava pisem in. Seveda o počitnicah ni bilo ne duha, ne slaha o kakem pismu — pa še prosil sem, da mi malo opišete svoje letovanje, pa lenuharjenje tam ob morju, o, redki ptički so se me spomnili, in šista pisma so bila tako nevsmiljeno skopa. Pravim, da se mi je te dni godilo prav tako, kakor prirediteljem nedeljske tombole v Kranju, ki so imeli pred seboj desetstoč in še več nevčakanih iskalcev sreče, motorni kolesi, po katerih so ti tisoči hrepeli, pa samo dve. No, pa sem ta veliki kup pisem le počasi razvrstil in pregledal in zavrtel nesrečni boben sreče. In sreča se je skoraj raztresila na vse štiri strani neba, izrezbani so bili:

Sorn Sonja, dijakinja, Domžale. — Raztresen Ankica, učenka III. razreda Zag. Bela 10. — Stare Anica, učenka II. razr. »Dom Planica«, pošta Rateče.

Izrezbankam bomo poslali obljudljene knjige po pošti. Vsem tem želim mnogo lepih uric pri branju knjig.

In vi, dragi cicibančki in pionirji, ki ste tokrat padli skozi rešeto, nikar ne obupajte, vas bo pa drugič sreča poskala. Pa še nekaj bi rad pripomnil. Tudi tokrat sem dobil nekaj pravilnih rešitev, ki niso bile podpisane — razumljivo, da sem jih vrgel v koš in ne v boben. Reševalcem iz Kranja pa to-le: večkrat menda vas zanese pot na Koroško cesto, pa oddaje drugič svoja pisma kar v uredništvo. Ostali pa pošiljajo vse prispevke na naslov: Glas Gorenjske, uredništvo mladinske priloge, Kranj.

Erni Roblekov iz Tržiča pa to: Hvala ti za lepe pozdrave. Veseli me zelo, da rada prebirš našo prilogu in da ugajajo predvsem uganke, ki jih sama rešuješ in pa povest. Poslano uganko bom pa kar tu priobčil. To si bodo razbijali pionirji glavo, ko bodo z lučjo opoldne iskali čudni besedi. Uganka:

Ce me bereš naprej,
povem ti gozdnega ptičja,,
če me bereš nazaj
pa tečno jed za kmetiča.

Dedek Kosobrin



Matijevka si je zakrila obraz z rokama ter vsa iznemogla in obupana množico, ki je bila zbrana na bregovih Ljubljance, se ni zmenil; za njeno zadržala: »Otroka mi dajte! Mojega otroka, mojega Petra mi vrnite!«

Mina se je plaho stisnila k žalostni materi; bleda ustna so nekaj šepetalna, rotila so nobo...

»Zdaj ali pa nikoli več!« je šinilo Peteru v možgane, ko je zagledal nad seboj košato vejo. Pričel je udarjati z nožicami in ročicami in posrečlo se mu je zgrabititi ogromno vejo. Brez

»Le kaj poreko doma?« si je končno zastavil vprašanje, ko se je sedmo uro spuščal po visečih grajskih travnikih v mestu.

»Nič hudega ne bo! Važno je, da sem se posušil, da sem živ! Vse druge bo že kako!« je modroval.

Nove uganke — nove zanke

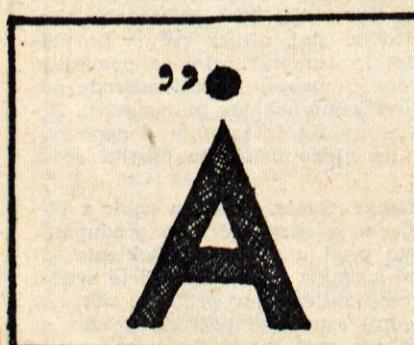
Riba ni — se vodi šeta, ni ne ptič — po zraku leta, krt še manj — pod zemljo rije, niti zmaj — čez morja vpije. Kdo je ta, ki vse to zna? Ciciban ga vsak pozna!

(Ciciban)

Možiček in ženica sta, ki drugega ne delata, kot, da na vreme gledata.

(Vremenska hišica)

Rebus



(Kanade)

ST. 79 / 5. OKTOBRA 1956

Vse novice, ki jih zve, čez sedem hribov kaj pove!

(Radio)

Drug za drugim letajo, ob letu venček spletejo, pa se nikoli ne ujamejo?

(Dnevi)

Nima krampa, ne motike, vendar koplje brez spotike, noč in dan in dan in noč!

(Kri)



ZA SMEH IN DOBRO VOLJO

Očka: »Sinko, stopi pred ogledalo in poglej, če si se dobro umil!«

Sinko: »Oh, očka, saj to ni potrebno, ko pa vidim to dobro na brisači.«

Danilo se je, ko je na robu gozda čakal na loveca in njegovega psa. Strašno puško je imel položeno pred seboj, bridično nož pa je ležal pripravljen ob strani.

Caka, caka in ko se mu je zdelo, da